De lente

J.J.A. Goeverneur

bron
J.J.A. Goeverneur, *De lente*. G.B. van Goor, Gouda z.j. [ca. 1860-1870]

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/goev001lent01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren i.s.m.

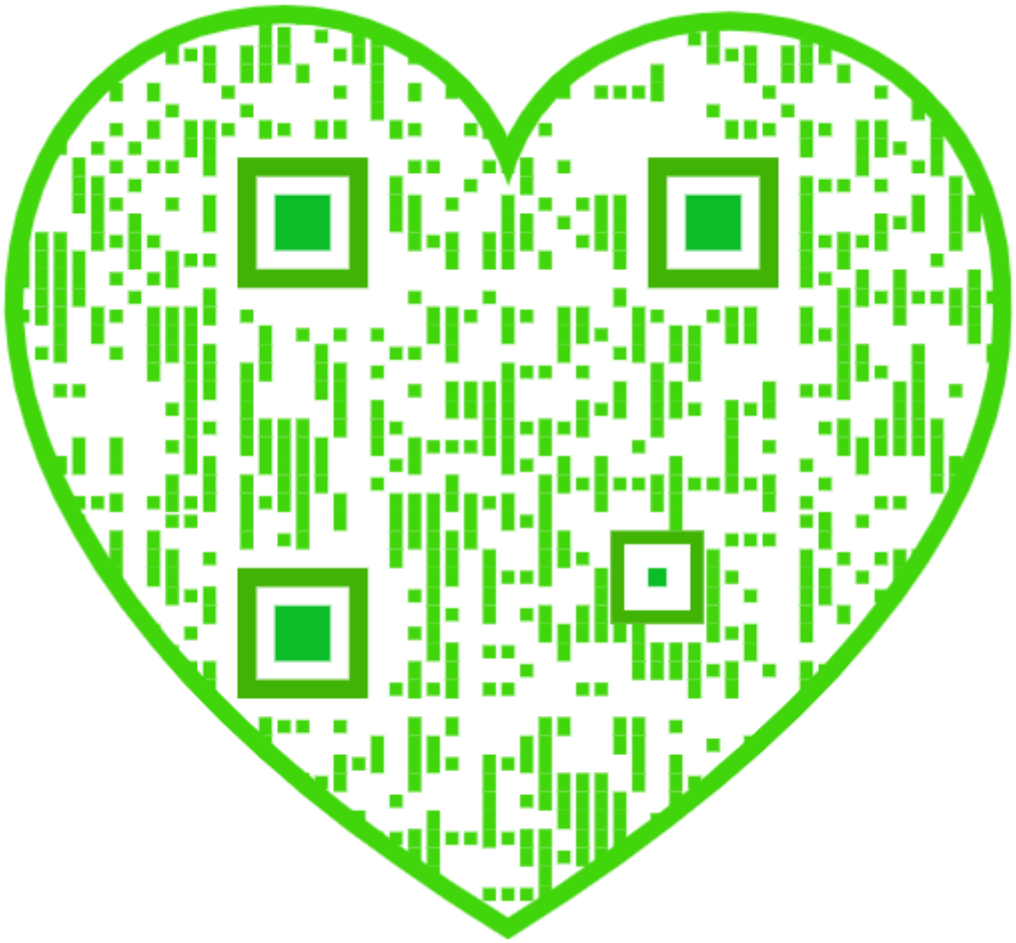

t.o. I

'Kijk, nu draait het naar dezen kant -'

Dieren en Planten.

‘Ik denk, WILLEM,’ zeide zijne moeder op zekeren morgen tot hem, ‘dat de boomen nu spoedig in 't blad zullen staan.’

‘O, daar ben ik blij om; want dan is het zomer en kunnen wij naar buiten gaan, niet waar, moeder?’

‘Nog niet,’ antwoordde zijne moeder; ‘wij kunnen niet op eens uit den winter in den zomer overspringen; de lente of het voorjaar komt nog tusschen beide.’

WILLEM vroeg, wat de lente was; en zijne moeder vertelde hem, dat het in dat jaargetijde niet zoo koud, als in den winter, en niet zoo heet, als in den zomer was, en dat de groene bladen in de lente uitkomen.

‘Maar, moeder, de boomen zien er nog uit, alsof ze dorre stokken waren, even als ze den ge-

heelen winter geweest zijn. Ik kan niets daaraan zien, dat naar bladen of bloemen gelijkt.'

'Maar ik zie er iets aan, dat mij zegt, dat er spoedig bladen en dan bloesems aan zullen komen,' zeide de moeder.

'Waar dan, waar dan, lieve moeder? Kunnen uwe oogen scherper zien, dan de mijne?' vroeg WILLEM.

'Ik geloof, dat gij even goed en scherp zien kunt, als ik; maar gij zijt nog niet zoo goed gewoon, op alles acht te slaan, wat gij ziet, en hebt daarenboven nog niet zoo vele voorjaren gezien, als ik er al gezien heb. Er is maar ééne lente in elk jaar: kunt ge mij nu wel vertellen, hoeveel lenten ge al gezien hebt?'

'Gij weet, moeder, dat ik haast vier jaar oud ben, zoodat ik dan ook viermaal de lente heb gezien. Maar gij zijt een groot mensch en al heel oud: hoeveel lenten hebt gij al gezien?'

'Ik ben zoo heel oud,' antwoordde zijne moeder en gaf hem lagchende een kus, 'dat ik al vierentwintig lenten gezien heb, WILLEM.'

'Wel geducht, zijt gij al zoo oud, moeder?' riep WILLEM.

‘Wel nu,’ ging zijne moeder voort, ‘toen ik nog een klein kind was, zoo als gij nu, gaf ik geen acht op alles, wat in de lente gebeurde; maar toen ik ouder werd, deed ik dat wel en zag toen, dat de boomen, die er in den winter alle hadden uitgezien, alsof zij dood waren, met elke lente bladen kregen. Een volgend voorjaar lette ik goed op de boomen, om te zien, of zij niet haast weder groen zouden worden; en toen merkte ik op, dat aan de einden van de dorre takken kleine ronde knopjes zaten, niet veel dikker, dan een speldeknop, en dat die knopjes, als het weder warm was, gedurig dikker werden.’

‘En zitten die kleine knopjes nu ook aan de boomen, moeder?’

Zijne moeder opende het venster en toonde WILLEM eene menigte kleine knopjes aan een' boom, die digt bij het huis stond.

‘O, nu zie ik ze heel goed,’ zeide WILLEM.

‘Gij zaagt ze even goed, voordat ik ze u aanwees, mijn jongen; maar gij sloegt er geen acht op, omdat gij niet wist, dat er bladen uit zullen voortkomen.’

‘Maar ik zal er nu acht op geven, lieve moeder, en iederen morgen toezien, of zij niet haast bladen zijn.’

‘Als gij er dan goed op let, zult gij zien, dat zij van dag tot dag grooter en dikker worden, tot zij ten laatste openbarsten, en gij er de kleine groene blaadjes uit voor den dag ziet komen.’

‘O, wat moeten dat kleine dunne blaadjes zijn! Ik wou, dat ik eenige van die knopjes hier had, om ze open te doen.’

‘Gij hebt altijd lust, om de dingen van binnen te zien, WILLEM; maar denk eraan, dat gij onlangs ook al dat aardig blaffend hondje van de kermis bedorven hebt, toen gij het openbraakt, om te zien, wat er inzat; en dat de knopjes, als gij die nu afplukt en openbreekt, sterven zullen, zonder ooit blad voort te brengen.’

‘Maar hier zijn er zoo veel, moeder, dat het weinig beteekenen zou, of er al een paar verloren gingen.’

‘Dat is waar, lieve jongen, en als wij uitgaan, willen wij er eenige afplukken, die ik dan met een mes voor u zal opensnijden.’

‘Arme kleine knoppen!’ zeide WILLEM; ‘maar zij hebben geen gevoel: zij zijn niet levend, zijn ze wel, moeder?’

‘Zij zijn levend, mijn kind; want zij groeijen, en niets kan groeijen, waar geen leven in is. Maar zij hebben geen gevoel.’

‘Dan zijn zij toch niet levend, zoo als de kleine musch, die zoo geducht schreeuwde, toen de kat haar beet had; of als de arme kleine muis, die zoo piepte, toen ANNA haar opving; of als Lord, de hond, die bromt, als ik hem bij de ooren trek, en zoo als al dat ander soort van dingen?’

‘Zal ik u eens een woord zeggen, dat al dat soort van dingen in eens noemt?’

‘Ja,’ zeide WILLEM; ‘mij dunkt, dat het een lang moeijelijk woord moet zijn, dat zoo veel dingen in eens noemt; want daar zijn nog de koeijen, moeder, en de paarden en onze aap, en al de schaapjes op het land, die ik haast vergeten had, en dan de varkentjes, - ik weet vast, dat zij gevoel hebben, want zij knorren en grommen zoo, als men hen aanraakt: zeg, moeder, hoe worden die alle genoemd?’

‘Die alle worden *Dieren* genoemd; maar gij hebt nog eenigen van de besten vergeten, WILLEM, eenigen van de mooisten, en die gij het meest lief hebt.’

‘En wie zijn dat?’ vroeg WILLEM, zijn best doende, om het te raden. ‘O, ik denk, dat het de kuikens zijn, of de eenden, of misschien de konijntjes wel; ik mag die alle wel lijden.’

‘Ja, maar gij hebt hen toch zoo heel lief niet, hebt gij wel?’

Zijne moeder gaf hem toen een' slag op den arm, lachte en zeide: ‘Voelt gij dat, WILLEM?’

‘Moeder, gij hebt mij haast zeer gedaan!’ riep hij en wreef zich den arm. Zijne moeder nam hem toen op haren schoot en gaf hem een' kus. ‘Misschien, voelt gij dit liever,’ zeide zij. ‘Gij voelt gaarne, wat u vermaak, en niet gaarne, wat u pijn doet.’

Nu opeens begrijpende, wat zijne moeder meende, riep WILLEM: ‘O ja, ik voel ook; ik voelde den slag en voelde den kus: ben ik dan ook een dier, moeder? Zijt gij en vader dan ook dieren?’

‘Wij allen zijn dieren,’ was het antwoord; ‘en ik hoop, dat gij ons toch nog een beetje meer lief hebt, dan kippen of eenden.’

‘Dat heb ik ook, maar ik had nooit gedacht, dat gij en vader dieren waart. Dan zijn ANNA, en BETJE, en HEIN, en de kleine SOFIE ook dieren, - *dieren*,’ herhaalde hij, op het woord drukkende, ‘het is toch zulk een lang en moeijelijk woord niet, als ik dacht, dat het zijn zou.’

‘Er is een ander woord, niet langer en ook niet moeijelijker, om uit te spreken, dat alle dingen noemt, die leven en geen gevoel hebben.’

‘Dat moeten boomen, bloemen en vruchten zijn: laat eens zien, of er nog iets anders is? O ja, daar is het gras, waarop wij in den tuin wandelen. Ik weet, dat het groeit, moeder, omdat de tuinman het zoo dikwijls afmaait, en het toch telkens weer aangroeit; en het kan niet voelen, ten minste dat hoop ik, want wat zou het anders een' pijn lijden, als hij het afmaait!’

‘Neen, het kan niet voelen; en al deze dingen, die groeijen en geen gevoel hebben, worden - luister toe, WILLEM, en onthoud het woord - zij worden *Planten* genoemd.’

‘Planten? O, dat is ligt te onthouden,’ zei WILLEM. ‘Dus is een boom een plant, en eene roos is een plant, en een appel is een plant.’

‘Neen, de rozeboom, waaraan de bloem groeit, is eene plant, maar de roos zelve is er slechts een gedeelte van, en zoo de appel ook.’

‘O ja,’ zeide WILLEM, ‘de appel is een stuk van een plant, dat van den geheelen boom wordt afgeschud.’

‘Zeg, waar houdt gij nu het meest van, van planten of van dieren?’

‘Wel, ik houd veel van appelen en peren, omdat zij zoo lekker zijn; en ik houd ook veel van bloemen, om de fraaije kleuren, die zij hebben. Mij dunkt, ik houd het meest van de planten, - maar, ô neen,’ zei WILLEM, toen hij zich een oogenblik bedacht had, ‘ik houd meer van den hond, en van de kat en van de kippen, omdat zij loopen en met mij spelen kunnen.’

‘En houdt gij niet het meest van mij en van uw vader, WILLEM, of wij met u spelen of niet?’

‘O ja,’ zeide WILLEM, ‘ik heb u het meest lief van allen.’

‘De boomen,’ ging de moeder voort, ‘en het gras en andere planten kunnen niet met u spelen, omdat zij in den grond vast staan en zich niet bewegen kunnen.’

‘De takken van de boomen bewegen zich toch wel geducht, moeder, als de wind daarin blaast.’

‘Ja, zij kunnen bewogen worden, als eenig ding of iemand hen beweegt; maar zij kunnen zichzelven niet bewegen, noch ook van de eene plaats naar de andere gaan.’

‘Neen,’ zeide WILLEM, ‘zij kunnen niet vliegen, zooals de vogels; noch zwemmen, gelijk de vischjes in 't water; noch gaan en loopen, als honden en paarden, en kleine jongens en meisjes. Ach, die arme planten! Ik zou niet willen, dat ik eene plant was, en stil in den grond moest staan, en niet kon wegloopen, als ik daar lust toe had.’

‘Gij behoeft de planten niet te beklagen, lieve jongen; want gij weet, dat zij geen gevoel hebben.’

‘O, daar dacht ik niet aan; ik ben er regt blij om, dat zij geen gevoel hebben; want als zij gevoel hadden, zouden zij er wel bedroefd om zijn, dat zij zich niet bewegen kunnen.’

Zijne moeder zeide hem toen het volgende versje voor:

‘De *planten* zijn enkel tot groeijen geschapen,
Zij kunnen niet voelen, niet wandlen of gaan;
Maar *dieren*, als menschen en honden en apen,
Die voelen en blijven in de aarde niet staan.
Zij loopen en springen, waarheen het hun lust,
En eerst als zij moè zijn, bevalt hun de rust.

De kleine WILLEM vond veel behagen in dit versje, dat zijne moeder hem voorzeide, tot hij het geheel van buiten kende.

t.o. 11

‘Zij toonde hem, dat hij den hoepel volkomen regtop moest houden;’

Het Hoepelen.

Den volgenden morgen ging WILLEM met zijne moeder wandelen in eenen grooten tuin, die voor iedereen open stond. Onder het wandelen kwamen zij zijnen vriend HEIN tegen, die druk aan het hoepelen was.

‘Wat, hebt gij nog geenen hoepel gekocht?’ riep deze WILLEM toe. ‘Alle jongens hebben hoepels, nu het weêr zoo fraai en de grond droog is.’

Zijne moeder beloofde hem, er een' te zullen koopen. Ondertusschen vond WILLEM het zoo aardig, te zien, hoe kostelijk HEIN hoepelen kon, en was hij zoo ongeduldig te weten, of hij het even goed zou kunnen, dat hij HEIN verzocht, hem dien eens eventjes te leenen.

HEIN gaf hem dadelijk zijn' hoepel over; maar zeide hem toch: ‘Als gij vroeger nooit meer met den hoepel hebt gespeeld, zult gij dat lang zoo

gemakkelijk niet vinden, als gij wel denken zoudt.'

WILLEM was echter zoo verlangend, om den hoepel aan den gang te krijgen, dat hij, in plaats van aan HEIN te vragen, hoe hij dat doen moest, er duchtig met den stok begon op los te slaan; maar ieder keer, dat hij den hoepel raakte, viel die, in plaats van voort te rollen, plat op den grond neer.

'Wel, wat een domme jongen zijt gij ook!' riep HEIN; 'gij hebt in 't geheel geen verstand van hoepelen; het helpt u geen zier, of ik u mijn hoepel al leen of niet.'

WILLEM kreeg een kleur als bloed. Hij was half beschaamd, half boos; want hij vond het niet aardig, dat HEIN zoo op hem knorde, daar die hem vroeger toch gezegd had, dat hij het moeijelijk zou vinden; maar hij vergat te bedenken, dat hij, juist omdat hem dit gezegd was, HEIN had moeten vragen, of deze hem het hoepelen wou leeren, in plaats van er zoo maar in het wild op te slaan.

Zijne moeder, die zag, dat hij verlegen was, zeide hierop tot HEIN: 'Hij kan niet weten, hoe men hoepelen moet, voordat hij dat eerst geleerd

heeft. Zeg hem eens goed, hoe hij doen moet, en als hij het dan niet leert, zal ik ook denken, dat hij een domme jongen is.'

HEIN was dadelijk gereed, dit te doen; maar ofschoon hij geleerd had, zelf den hoepel te slaan, stond hij toch verlegen, toen hij dit WILLEM moest leeren; zoodat de moeder genoodzaakt was, hierbij te hulp te komen. Zij toonde hem, dat hij den hoepel volkomen regtop moest houden, want dat deze, als hij naar eene zijde overleunde, op die zijde op den grond moest vallen. WILLEM beproefde dit wel vier of vijfmaal; maar de hoepel leunde gedurig naar de eene zijde over, en als hij hem dan aan die zijde oprigtte, helde hij naar de andere over en viel zoo toch op den grond. De kleine jongen werd beschaamd; hij was bang, dat zijne moeder hem voor dom zou houden, omdat hij het niet leeren kon; maar deze riep gedurig weer, als de hoepel omviel: 'Dat is niets, WILLEM; beproef het nog maar eens; geef den moed niet op!'

Zoo beproefde WILLEM het nog eens en nog eens tot dat de hoepel ten laatste, tot zijne groote

vreugde, regelregt voor hem uitrolde en, daar de grond afdaalde, voortliep, zonder op nieuw geslagen te worden. Buiten zich zelven van vreugde, liep WILLEM nu den hoepel zoo hard, als hij kon, achterna, en bedacht niet, dat hij in groot gevaar was van te vallen, daar de grond juist vrij steil naar beneden liep. In 't laatst kon hij zich zelf niet meer tegenhouden, en juist toen hij beneden was gekomen, waar de bodem weer vlak werd, tuimelden hij en zijn hoepel beiden over elkaâr neêr op den grond. Hij had een' vrij harden val gedaan; maar zijne moeder was terstond bij hem, hielp hem op de been en zeide al lagchende: ‘Wel, WILLEM, hoe is 't? Wie heeft zich het ergst zeer gedaan, gij of uw hoepel?’ Dit beviel WILLEM, die op het punt stond van te schreijen; hij begreep, dat het maar beter was, er meê te lagchen en zeî dus: ‘Ik heb mij het ergst zeer gedaan; want gij weet, moeder, de hoepel is geen dier en kan dus ook niet voelen.’

‘Dat is waar, WILLEM. Maar wat is een hoepel? Denkt gij, dat hij eene plant is?’

‘Neen, dat is hij niet,’ antwoordde WILLEM;

‘want hij is geen boom, geen bloem en ook geen vrucht. Dus, moeder, is hij geen plant, en ook geen stuk van eenige plant.’

‘Dat is hij wel, jongenlief,’ sprak de moeder. ‘De hoepel is van een deel van een' boom gemaakt, en dus wel degelijk een stuk van eene plant. Wanneer een boom omgehakt, en de buitenste bast er afgeschild is, is al het binnenste hout. Als nu de timmerman een lang, zacht, dun stuk hout afsnijdt, zoo als dit,’ zeide zij, den hoepel toonende - maar WILLEM viel haar in het woord en riep: ‘Die hoepel is toch niet lang, maar rond, moeder?’

‘Hij was in het eerst een langwerpig stuk hout, mijn kind, maar toen nam de timmerman het bij de twee einden vast, en boog die om, tot zij elkaâr raakten, waarop hij ze zamen vastbond. Kijk, WILLEM, hier is de plaats, waar de twee einden van het stuk hout aan elkaâr zitten vast gebonden, om een' ronden hoepel te maken.’

‘Hoe stevig zitten zij vast, moeder! Als gij mij de plaats niet gewezen hadt, zou ik die nooit gevonden hebben.’

‘Het is toch gemakkelijk te zien; maar gij sloegt er geen acht op; als gij goed hadt toegezien, zoudt gij het ligt ontdekt hebben; maar gij keekt naar den hoepel, enkel om te zien, hoe hij voortrolt. Doch kom, lieve, geef hem aan HEIN weerom; want wij moeten naar huis.’

‘Zoo gaauw al?’ vroeg WILLEM; ‘dat spijt mij! Ik zou gaarne nog wat blijven en nog een weinig spelen.’

‘Welnu, één keer dan nog, en dan willen wij morgen, als ik tijd heb, naar den poppenwinkel gaan, om een' hoepel te koopen, zoodat gij en HEIN zamen hoepelen kunt.’

‘O, ik wou, dat het al morgen was!’ riep WILLEM. Hij bedankte hierop HEIN voor het leenen van zijnen hoepel, en kon op weg naar huis nergens anders aan denken.

‘Het verwondert mij toch, dat een hoepel geen dier is, moeder,’ zeide hij; ‘want hij loopt even goed, als de kat, of als Lord, de hond.’

‘Hij loopt niet, WILLEM, omdat hij geen beenen heeft: hij rolt voort, wanneer gij hem met een stok slaat; maar hij kan zich uit zich zelven niet

bewegen, zooals de dieren doen, omdat hij niet levend is.'

'Ik wou, dat hij beenen had,' zeide WILLEM; 'want dan zou hij tusschenbeide eens blijven stilstaan; maar nu moet ik hem gedurig met den stok blijven slaan, of anders houdt hij op en valt dan neer.'

'Als hij beenen had, zoudt gij er niet meê spelen kunnen, jongenlief; de beenen zouden hem langs den grond achterna slepen en maken, dat hij niet voortrolde.'

'Ja, dan is het maar beter, dat de hoepel geen beenen heeft; - maar hij moest stilstaan zonder beenen, zoo als die groote steen daar. Zie, moeder, die staat zoo stil, dat ik hem niet bewegen kan,' zeide WILLEM, met beide zijne handjes beproevende, hem weg te rollen.

'Zoudt ge willen, niet in staat te zijn, uw' hoepel te bewegen?'

'O neen, dat niet; al de pret er van is, hem aan het loopen te brengen.'

'Dat moet gij niet wenschen, dat hij gelijk die teen was, die te zwaar voor u is, om te bewegen,

en die niet voort zou rollen, omdat hij niet rond is. Als kleine jongens er braaf meê spelen zullen, moet een hoepel beide ligt en rond zijn, en dan is het niet gemakkelijk, hem te doen staan; maar als gij goed moeite doet, kan het toch gedaan worden, zoo als ik u 't wijzen wil, als gij uwen nieuwen hoepel hebt.'

WILLEM verlangde zeer, dat de dag maar voorbij was, en dat het morgen werd. 'Ik wou wel, vrouw ZON,' riep hij, 'dat gij wat haast maaktet, en naar de andere landen gingt; maar dan moet gij ook schielijk weerom komen, want ik verlang zeer, dat het morgen is, en ik mijn hoepel krijg.'

Ten laatste was de dag ten einde, en de morgen scheen WILLEM zeer spoedig te komen, want hij sliep den ganschen nacht gerust door. Maar ach! de zon was niet te zien; zij was verborgen achter dikke zwarte wolken, die den ganschen hemel overdekten en in regendroppelen op den grond nedervielen.

De arme WILLEM zag er even treurig uit, als het weêr buiten was. 'Denkt gij, dat het den ganschen dag door regenen zal, moeder?' vroeg hij op een' klagelijken toon.

‘Ik kan u dat niet zeggen, lieve jongen,’ antwoordde zijne moeder; ‘maar als het opheldert, vrees ik toch, dat het voor ons te nat zal zijn, om te gaan wandelen.’

Dit was geen troost voor WILLEM; maar hij besloot, zijn best te doen, om zijne lieve moeder niet te laten merken, hoe bedroefd hij was.

‘Wat zal ik doen, moeder, nu wij niet uit kunnen gaan?’ vroeg hij.

Deze zag hem aan, om te weten, of hij zich onder deze teleurstelling standvastig gedroeg, en ontdekte, dat hij geene tranen in de oogen had, ofschoon zijne stem zeer bedrukt was.

‘Mij dunkt, lieve, dat gij uw boek moest halen en uwe les gaan leeren.’

‘Nu lezen, moeder, in plaats van uit hoepelen te gaan? ach, hoe vervelend!’

‘Welnu,’ antwoordde de moeder, ‘ik raad u dat maar, omdat gij mij vraagt, wat gij doen zoudt, maar laat u de vrije keus, om te lezen of niet.’

WILLEM ging naar de kast, waarin zijne boeken lagen; doch liep of huppelde niet, zooals hij ge-

woonlijk deed, maar stapte er voetje voor voetje naar toe. Zijne moeder keek hem achterna en was verheugd, dat hij verkoos te lezen, ofschoon hij dat niet met veel vermaak deed. Daar hij niet zeer vrolijk of luidruchtig was, keek hij evenwel niet zoo dikwijls naar buiten, als anders, en de les liep daardoor vrij goed af. Zoodra deze voorbij was, trok de moeder aan de schel en bestelde de koets.

‘Waar gaat gij met de koets naar toe, moeder?’ vroeg hij en sprong van zijn stoeltje op.

Zij antwoordde hem, dat zij uitging, om een bezoek te doen.

‘En is dit alles?’ zei hij en zag op nieuw bedrukt voor zich neer.

‘Neen,’ zeide zij lagchende, ‘dat is niet alles, terstond na dat bezoek denk ik te gaan - raad eens, waarheen?’

‘O, naar den winkel van 't speelgoed!’ juichte hij en klapte in de handen. ‘En gjj wilt mij mee nemen?’

‘Ja, mijn beste jongen, uw geduld is vandaag op de proef gesteld, en gij hebt u gehouden zoo

goed, al gij kondt, waarvoor gij verdient, beloond te worden.’

Hoe blij was WILLEM nu, dat hij niet geschreid had! - Hij zou een' hoepel gaan koopen, zijne moeder was tevreden over hem, en hij sprong en danste van blijdschap.

De Winkel met Speelgoed.

De koets kwam spoedig voor de deur: zij stapten er in en reden naar het huis, waar zij een bezoek wilden afleggen. De mevrouw, die zijne moeder wilde gaan zien, was evenwel niet tehuis, zoodat zij nu terstond naar den winkel konden rijden. Toen de koets stil hield, en JAN het portier opende, maakte WILLEM zulk een' haast, om uit den wagen in den poppenwinkel te komen, dat hij bijna zoo lang, als hij was, op den grond was gevallen. Hij had van zijn' speelkameraad HEIN al dikwijls van de fraaijigheden van een' poppenwinkel gehoord, en was ook soms, als hij met ANNA wandelde, blijven stilstaan, om het onderscheiden speelgoed, dat er voor de glazen stond, te bewonderen; maar nooit van zijn leven was hij nog zelf in zulk een' winkel geweest. Hij was zoo verbaasd over de menigte speelgoed, die hij bij het inkomen om

zich heen zag, dat hij onbewegelijk staan bleef, geheel verbijsterd rondkeek, en zelfs de stem van de jufvrouw uit den winkel niet hoorde, die hem vroeg, wat soort van speelgoed hij hebben wilde. Zijne moeder antwoordde dus voor hem, dat hij een' hoepel kwam koopen. De winkeljuffer haal de nu een' grooten bundel hoepels voor den dag: zij waren van verschillende grootte; en WILLEM scheen ten laatste uit zijne verbazing tot zichzelv' te komen, toen zijne moeder hem zeide, daar een' uit te kiezen. In plaats van echter naar de hoepels te zien, riep hij uit: ‘Zie, moeder, zie dat groote hobbelpaard eens: ô hoe mooi! - en hier die kleine, beeldige koets met twee paarden; - en ô, kijk, kijk, hier is eene keukenmeid in een klein keukentje, bezig met het eten klaar te maken: - ik zou dat veel liever hebben, dan den hoepel.’

‘Welnu, mijn kind, gij moogt kiezen: maar als gij de keuken neemt, kunt gij daar alleen binnen huis meê spelen en haar niet meê naar buiten nemen. Gij moet er altijd stil bij staan blijven, en gij zijt juist geen vriend van lang stil te wezen.’

‘O, ik zou wel willen blijven staan, om te zien, hoe die meid het eten gaat klaar maken.’

‘Gij weet, dat zij niet levend is, WILLEM, en dus kan zij ook het eten niet klaar maken; het lijkt maar alleen zoo, alsof zij dat ging doen.’

‘En denkt gij, dat het mij gaauw vervelen zou, daarnaar te zien?’ vroeg WILLEM, die gewoon was, meer op den raad zijner moeder, dan op zijn' eigen zin te vertrouwen, omdat hij wist, dat zij gewoonlijk gelijk had.

‘Ik geloof zeker van ja,’ antwoordde zij.

‘Goed, maar dan dat hobbelpaard, dat groote zware hobbelpaard!’

‘Dat kan ik niet voor u koopen, lieve jongen, omdat gij nog niet oud genoeg zijt, om alleen op zoo'n groot paard te zitten, en het u toch zeker niet bevallen zou, als men u al den tijd, dat gij reedt, met beide handen vasthield.’

‘Neen,’ zeide hij; ‘maar dan de koets en de paarden; ik kon er mee uitgaan, en ze trekken, en ze aan HEIN laten zien.’

‘Maar als HEIN ze gezien had en een poosje meêgetrokken, zou hij het te druk met zijn' hoepel heb-

ben, om bij u te blijven staan, en zou dan wel zeggen: Ik wou, dat gij een' hoepel gekocht hadt, WILLEM; dan zouden wij zamen spelen en zien, wie de baas was; maar ik kan hier bij uwe kleine koets niet blijven staan, zij gaat mij veel te langzaam; dag WILLEM! - en zoo zou hij wegloopen, zijn' hoepel achterna, zoo hard, dat gij hem niet meer kondt inhalen.'

'O neen, moeder,' riep WILLEM; 'ik wil met HEIN gaan en maar liefst een' hoepel hebben.'

Zijne moeder koos er een' uit, met een' kleinen stok, zooals die voor een kind van zijne jaren het best geschikt was. Zij wilde daarop uit den winkel gaan, maar WILLEM hield haar tegen, daar hij al dat fraaije speelgoed nog zoo spoedig niet verlaten kon.

'Zie hier, moeder, en daar,' zeide hij, op verschillende stukken wijzende; 'die zijn alle toch veel mooijer, dan mijn hoepel.'

'Ik heb u de keus gelaten, mijn kind,' antwoordde zij, 'en gij koost den hoepel, wat, dunkt mij, de beste keus was, die gij doen kondt; - maar nu mag ik u niet weer van keus laten veranderen, daar dat al te dwaas van u zijn zou.'

Met deze woorden nam zij hem bij de hand, en zij verlieten den winkel. Zij hadden den grooten tuin nog maar pas bereikt, of zij zagen HEIN al weer druk bezig met hoepelen.

'Daar is hij!' riep WILLEM, die nergens aan dacht, dan aan het vermaak, dat hij hebben zou, als hij aan HEIN zijn' nieuwen hoepel kon toonen en met hem spelen. Het eerste ding, wat zij deden, was, hunne hoepels bij elkaar te meten, om te zien, welke van beiden de grootste was. Die van WILLEM was de kleinste van de twee; - 'Maar dat is goed,' zeide HEIN; 'want gij zijt ook nog niet zoo oud en zoo groot, als ik.' Daarop begonnen zij tegelijk. HEIN kon zijn' hoepel het langst aan het loopen houden, omdat hij langer gewoon geweest was, met een' hoepel te spelen, en dus best wist, hoe hij doen moest; maar WILLEM was ook zeer in zijn schik, omdat het hoepelen hem gedurig gemakkelijker viel. Zij kwamen nu ook nog een' anderen kleinen jongen tegen, die KAREL heette, en met eene kleine koets met paarden speelde. Hij deed zijn best, om er meê te loopen; maar zoodra hij wat hard liep, viel de kleine koets

omver, en hij moest staan blijven, om haar weer op te zetten, terwijl de twee andere jongens doorliepen en hem een groot eind vooruit kwamen. Op het laatst, verveelde het hem, zijne koets zoo gedurig weer op te zetten, en kreeg hij zulk een verlangen, om meê te hoepelen, dat hij de kindermeid, die bij hem was, verzocht, op zijn speelgoed te passen en hem met HEIN en WILLEM te laten meêloopen. De kindermeid stond hem dit toe, en was zelve blij, dat hij eens ging loopen, om goed warm te worden; want hij was geheel verkleumd van de kou, door zoo zachtjes voor zijne koets aan te stappen. Toen hij echter bij HEIN en WILLEM kwam, had hij geen hoepel, om meê te doen, en kon enkel toekijken, hoe veel pret de anderen hadden. - Een poosje later, toen KAREL niet digt bij hen was, bleef WILLEM stilstaan en zeide: 'Wat zegt gij er van, HEIN?'

'Ik? waarvan?' vroeg HEIN.

'Wel, weet ge dan niet, dan ik eerst eene koets met paarden wou koopen, net, zooals KAREL er een heeft, in plaats van een' hoepel? Nu ben ik regt blij, dat ik het niet gedaan heb.'

‘Ja, waarlijk,’ zeide HEIN; ‘wij zouden dan weinig pret gehad hebben, gij met uwe leege koets, en ik met mijn' hoepel. Gij zoudt achtergebleven zijn, zooals KAREL, nu: - die dingen zijn enkel goed voor schootkindertjes en voor kleine meisjes, om er in de kinderkamer meê te spelen; als gij er een gekocht hadt, zou het u even zoo gespeten hebben, als het KAREL nu spijt. Ik durf wedden, dat hij zijne koets graag voor een' hoepel zou ruilen.’

‘Ik wil volstrekt niet ruilen,’ zeide WILLEM; ‘maar mij dunkt, ik kon hem mijn' hoepel wel voor een klein poosje leenen.’

KAREL kwam nu juist weer bij hen, en WILLEM bood hem zijn' hoepel aan. Vol blijdschap nam KAREL dien aan, en daar hij wel meer gehoepeld had, ging hij met HEIN aan het loopen. WILLEM, die een weinigje moe was geworden, bleef staan en zag hen achterna. Hij dacht niet, zooals den vorigen dag: - Wat spijt het mij, dat ik geen hoepel heb! maar hij dacht: Wat heeft KAREL een pret met mijn' hoepel! - en hij was daar heel blij om. KARELS kindermeid kwam nu met de

kleine koets op hem toe, en bood hem die aan, zeggende: ‘Nu gij hem uw' hoepel geleend hebt, moogt gij ook vrij eens met zijne koets spelen.’

WILLEM bedacht zich; hij had bijna een' tegenzin in de koets met paarden gekregen; maar toen de kindermeid hem den koetsier wees, die op den bok zat, en het deurtje van de koets, dat men open en toe kon doen, ging WILLEMS tegenzin over, en speelde hij vrolijk met de koets, tot KAREL hem zijn' hoepel terugbragt. WILLEM liep nu nog een paar malen met HEIN op en neder, tot zijne moeder hem riep, om naar huis te gaan.

De Knoppen der Boomen.

Eenige dagen daarna, toen WILLEM met zijne moeder eene wandeling deed, merkte hij op, dat de knoppen der boomen veel grooter waren geworden.

‘Zie daar die dikke knoppen aan dien tak maar eens, moeder; mij dunkt, zij zijn wel zoo groot als - als een rozijn. Ach, pluk mij er eenige af; ik zou de kleine bladen en bloemen zoo graag eens van binnen zien.’

De tak was zoo hoog, dat zijne moeder dien niet bereiken konde: zij beproefde het herhaalde malen, doch telkens vergeefs. Ten laatste bedacht zij, den tak neer te buigen met den regenscherm, dien zij in de hand had. Deze had een gebogen handvatsel; zij hief hem zoo hoog op, als zij reiken konde, ging op de teenen staan en kon nu juist met het kromme handvatsel den tak grijpen, dien zij naar beneden trok, tot hij binnen het bereik

van hare handen was. Zij plukte hierop eenige knoppen af, en gaf daarvan een' aan WILLEM.

‘Wat is hij kleverig,’ zeide deze; ‘ik geloof, dat hij nat is.’

‘Neen,’ antwoordde zijne moeder, ‘dat kleverige vocht komt van binnen uit den knop en overdekt de geheele buitenzijde, om voor te komen, dat de regen tot den knop doordringt; want de nattigheid zoude hem veel kwaad doen.’

‘Laat ons nu zien, wat er binnen in is, moeder,’ zeide WILLEM.

Zijne moeder zeide hem, dat hij dat veel beter zou kunnen doen, als zij eerst weder te huis waren gekomen; doch daar zij verscheiden knoppen had, gaf zij er WILLEM toch een van over. Toen hij den knop met zijne vingers wilde openscheuren, brak hij dien geheel in stukken. Een gedeelte er van viel op den grond, en WILLEM kon niets duidelijk zien.

‘Ik weet niet, wat er in is,’ zeide hij; ‘maar ik kan geen bladen of bloemen zien.’

Op den weg naar huis verzamelden zij nog eene menigte andere knoppen: eenige van hooge

boomen en andere van lage. Zij waren van allerlei grootte en gedaante, maar geene er van was zoo dik als de knoppen van den kastanjeboom, die zij het eerst hadden afgeplukt.

Toen zij te huis kwamen, nam de moeder al deze knoppen uit het papier, waarin zij ze bewaard had, en leide ze op tafel. Zij nam hierop een' van de zwaarste knoppen van den kastanjeboom en sneed dien met een pennemes in twee helften midden door.

'Zie, moeder,' riep WILLEM geheel te leur gesteld, 'hier zijn geen bladen en ook geen bloemen.'

'Hier is iets,' was het antwoord, 'waaruit bladen en bloemen zouden gegroeid zijn, als de knop aan den boom was gebleven.' Zij ligtte daarop het binnenste van den knop met de punt van het pennemes voorzigtig uit, en toonde WILLEM eenige kleine smalle strookjes, die naar bladen geleken, maar nog niet groen waren.

'Hoe aardig!' zeide hij. 'En wat is dat witte pluis, dat aan de kleine blaadjes zit? Het lijkt wel naar de brokjes katoen, die gij in mijn oor staakt, om het warm te houden, toen ik oorpijn had. O, ik begrijp het al! Het dient ook, om de

kleine blaadjes warm te houden, ofschoon het geen katoen is.'

Toen de moeder de blaadjes uithaalde, deed zij WILLEM opmerken, hoe kunstig zij over elkander waren gevouwen, en hoe digt en vast zij aaneensloten.

'Als zij niet zoo vast op elkaar waren gepakt,' zeide WILLEM, 'zouden zij zeker niet allen in dezen knop kunnen zitten, ofschoon die vrij dik is. En wat is het buitenste, moeder? Het is, alsof dat ook uit kleine bladen bestaat, maar die zijn hard en heel anders, dan de blaadjes binnen in.'

'Dat zijn zij ook, omdat zij van het koude weder te lijden hadden. In plaats van dus tot groene bladen uit te groeijen, werden zij daardoor bruin en hard; maar gij ziet, dat zij de binnenste blaadjes goed bedekken en warm houden.'

'O ja, moeder, evenals mijn bruin overjasje mij warm houdt. Maar toon mij nu den bloesem eens, als gij wilt.'

'Hier is hij,' zeide zij, iets uit het midden van den knop losmakende, 'gij kunt er nog maar even den vorm van onderscheiden. Dit zou tot een

fraaijen tros wit en rood gespikkelde bloempjes zijn uitgegroeid. Als de knoppen van den boom openbarsten, en gij de bladen en den bloesem ziet groeijen, denkt gij, dat gij hunnen vorm dan wel weer herkennen zult?'

'O zeker wel, moeder; maar zij zullen dan toch vrij wat grooter zijn.'

'De knoppen zullen van dag tot dag grooter worden,' zeide de moeder, 'zoodat de buitenste schil eindelijk te klein is, om die te bevatten. Die schil zal dan open barsten, waarop de kleine blaadjes groen worden en zich uitspreiden, tot dat ook eindelijk de bloesem uitkomt en fraai in bloei zal staan. Maar eerst moeten nog vele dagen voorbijgaan; want zij moeten regen hebben, om hen te verfrisschen, en zonneschijn, om hen te verwarmen en uit te broeijen.'

'Hoe kunnen zij regen en zonneschijn hebben, moeder? Gij hebt mij immers gezegd, dat de zwarte wolken, als het regent, de zon achter zich verborgen houden.'

'Zij zullen niet regen en zonneschijn tegelijk hebben, mijn kind; maar het een na den ander.

Den eenen dag kan de zon schijnen, en het weer mooi zijn, den anderen dag kan het regenen, en dan zullen toch die beide dagen goed voor hen zijn en hen doen groeijen.'

'En soms,' zeide WILLEM, 'schijnt de zon, nadat het op dienzelfden dag al geregend heeft. - Maar, moeder,' ging hij voort, na zich een poosje bedacht te hebben, 'zeidet gij niet, dat de nattigheid veel kwaad aan de knoppen doet, en dat het kleverige vocht op de buitenzijde dienen moet, om te maken, dat de regen niet tot den knop doordringt?'

'Dat is waar,' was het antwoord; 'de regen zou hun kwaad doen, zoo hij van buiten tot hen doordrong; maar nu komt hij tot hen langs eenen anderen weg, om hen te doen groeijen.'

'Hoe is dat mogelijk?' riep WILLEM; 'hij kan toch niet in het binnenste van den knop komen, zonder door de buitenzijde in te gaan.'

'Hij kan wel, maar het zou te lang duren, als ik u dat nu verklaren wilde; want het is bijna etenstijd en ik heb nog eerst, iets anders te doen.- Kom, ga nu met al die kleine knoppen naar ANNA

en zie, of gij zamen eenige van de kleine knoppen kunt open maken en er de kleine bladen en bloesems in vinden. Het is niet heel gemakkelijk; want hoe kleiner de knop is, zooveel kleiner zijn ook de blaadjes en bloemen daarin. Gij moet uwe oogen ter deeg open doen, WILLEM, en zoo goed toekijken, als gij kunt.'

De moeder ging toen uit de kamer, en WILLEM had vrij wat moeite, om al de kleine knoppen bijeen te zamelen, en ze naar de kinderkamer over te brengen, zonder er een te laten vallen, ANNA kon de knoppen zoo goed niet open maken en verklaren, als zijne moeder, en daar de knoppen kleiner waren, was dit ook moeijelijker, zoodat het WILLEM spoedig verveelde, en hij op het laatst de knoppen maar in stukken begon te snijden, zonder op te letten, wat er binnen in zat. - 'Als wij morgen uitgaan, ANNA, kunnen wij wel weer andere afplukken,' zeide hij, 'en die zullen dan vast ook wel al dikker zijn.'

Bloemen-begieten.

Den volgenden morgen werd WILLEM door zijne moeder geroepen, om bij haar te komen en haar de bloemen te helpen begieten. Zij had eene groote mand met bloempotten in de voorkamer, en toen WILLEM binnenkwam, zond zij hem terug, om zijnen kleinen gieter te halen, en zeide: ‘Ik wil u toonen, hoe het water binnen in de knoppen komt, om hen te doen groeijen, zonder door de buitenzijde in te gaan.’

‘Dat is toch wonderlijk, moeder,’ riep hij; ‘hoe kan dat zijn?’

‘Gij zult het terstond zien.’

WILLEM, die de bloemen gaarn meê begoot, liep heen, om zijnen gieter te halen. Zijne moeder toonde hem toen een' kleinen pot met geraniums, en zeide hem, dat hij met het begieten daarvan moest beginnen. WILLEM ligtte den gieter zoo hoog

op, als zijne kleine armpjes reiken konden, en daar de mand niet hoog stond, was hij in staat, het water over de geheele plant uit te gieten. ‘Dat is nagemaakte regen, moeder,’ zeide hij.

‘Het is nagemaakte regen; maar het is wezenlijk water en zal de plant even goed doen groeijen, als de regen dat doet. Nu, WILLEM, het water, dat gij over de bladen hebt gegoten, is zeer goed, om die af te wasschen en er het stof van weg te spoelen, dat BETJE, de meid, maakt, als zij het kleed schuijert; maar dat doet de plant toch niet groeijen. Als gij gewasschen wordt, WILLEM, doet het water u ook niet groeijen.’

‘O neen, het zijn de boterhammen, de rijst en het vleesch, dat ik eet, die mij doen groeijen; maar boomen en bloemen hebben geen' mond, waarmeê zij eten kunnen - hebben zij wel, moeder?’

‘Neen, mijn kind; het zijn alleen de dieren, die een' mond hebben; maar de planten hebben iets, dat ook wel eenigzins naar kleine mondjes gelijkt.’ Zij nam den geranium daarop uit den pot, waarin hij geplant was, en, na de aarde van

'Dat is nagemaakte regen; moeder,' zeide hij.

de wortels te hebben geschud, toonde zij WILLEM de kleine vezels, die daarvan naar beneden hingen.

‘Wel nu,’ sprak zij, ‘aan het eind van elk dezer kleine wortels, die wel draden gelijken, is een klein gaatje; en dat gaatje heeft wel iets van een' mond, omdat het het water opzuigt.’

‘Ik zie in het geheel geen gaatjes, moeder.’

‘Neen, ik ook niet,’ was het antwoord; ‘zij zijn veel te klein, om door ons gezien te worden.’

‘En zijn zij dan niet te klein, om het water op te zuigen?’

‘O neen; zij zuigen het water in zeer kleine druppeltjes naar binnen. Heugt het u nog wel, wat kleine droppels wij in een lepeltje opvingen van den wasem, die uit de tuit van den theeketel kwam?’

‘Ja, moeder; maar waar gaan die kleine druppels water naar toe, als zij door de gaatjes zijn ingezogen?’

‘Het water gaat binnen door deze bruine, ruige wortels, die in de aarde in den pot zitten, loopt dan door den steel van den geranium, en dan

door deze takjes, en komt eindelijk in de bladen en bloemen, die zij alle doet groeijen en grooter worden.'

'Maar moet de geranium dan ook nog geen eten hebben, om te groeijen, lieve moeder?'

'Neen, de dieren eten en drinken; maar planten drinken alleen.'

'Wat! die groote boom, waarvan gij de knoppen hebt afgeplukt, werd die zoo dik, alleen door het water, dat hij gedronken heeft?'

'Alleen daardoor, WILLEM. Toen het dezen morgen geregend had, zogen de einden van de wortels van dien boom eenigen regen op, en deze ging door al de wortels, en kwam toen in den stam, en toen in de takken, tot hij op het laatst in de kleine knoppen kwam, die aan de takken zitten, en deze deed groeijen.'

'Maar, moeder, hoe konden de wortels, die onder den grond zitten, bij den regen komen, om dien op te zuigen?'

'De regen komt bij de wortels, lieve,' zeide de moeder;, 'hij valt op den grond, en druppelt dan door al de kleine gaten, die in den grond zijn,

naar beneden, tot hij bij de kleine mondjes aan het eind van de wortels komt, en deze dan zooveel opdrinken, als zij kunnen.'

'Maar ik zie toch geen gaten in den grond, waardoor de regen heen kan druppelen,' sprak WILLEM.

'Bezie dezen bloempot, WILLEM, dien wij zoo even begoten hebben; waar is al het water gebleven, dat gij uit uwen gieter daarop uitgoot?'

'Het is in den grond neergezakt - ik meen in de aarde van den pot, moeder; want zie, het loopt uit het gaatje beneden in den bodem in het bakje.'

'Het kon niet uit dat gaatje loopen, als het niet door al de aarde, die in den pot is, was geloopen.'

'En het kon niet bij de wortels van den geranium komen, moeder, omdat gij dien hebt uitgetrokken, om mij de wortels te laten zien; - zoo moest het wel door dat gaatje uitloopen, daar er geen plant was, om het 'op te drinken.'

'Als ik den geranium niet had uitgetrokken, zouden de wortels een weinig van het water hebben opgezogen, maar niet alles; want hunne mondjes zijn zoo klein, dat zij maar heel weinig op eenmaal kunnen opzuigen.'

De moeder liet hem toen nog eene andere plant begieten, wier bladen er geheel verlept uitzagen. ‘Die plant is zeer droog,’ zeide zij; ‘en als gij haar niet spoedig wat water geeft, zal zij sterven.’

‘Ik wil het water over de bladen gieten, moeder, omdat die het zoo noodig hebben.’

‘De bladen hebben geene monden, die het water drinken kunnen; gij doet beter met het op de aarde in den pot te gieten, zoodat het tot de wortels doordringt.’

WILLEM deed dit, en had zijn gieter nog maar pas neergezet, of het water was verdwenen en niet meer te zien. ‘Het is alles weggezakt,’ riep WILLEM, ‘ik weet wel, waarheen. Maar pas op, water, want-er zit eene plant in dien pot, en hare wortels zullen u opdrinken, als gij digt bij hen komt. Mij dunkt, moeder, als het water een dier was en voelen kon, zou het vrij wat bang zijn voor al die kleine mondjes, die het opzuigen.’

Hij merkte toen op, dat de wortels niet al het water hadden opgezogen, want dat een gedeelte daarvan door het gaatje in den bodem van den pot in het bakje liep.

‘Ach, de arme bladen hangen nog even slap neêr, als daar even,’ riep hij; ‘ik ben bang, moeder, dat de kleine mondjes niet genoeg gedronken hebben, om hun ook wat te geven.’

‘Zij hebben zeker wel genoeg gedronken,’ zeide de moeder; ‘maar het water heeft een' langen weg te gaan, om van de einden der wortels in den steel, en dan in de takjes, en dan in de bladen te komen. Ook gaat die weg al op, op, op, en gij weet, WILLEM, dat gij niet zoo gaauw bij eene hoogte op, als daar bij neer kunt loopen. Ge moet dus geduldig wachten, en wij zullen zien, of de bladen niet van langzamerhand weer groen en frisch zullen worden.’

De moeder zond WILLEM hierop naar ANNA in de kinderkamer; maar toen eenige uren verloopen waren, liet zij hem weer bij zich roepen, om naar de plant te zien, wier bladen vroeger zoo slap hadden neergehangen, alsof zij verdord waren.

‘O, hoe frisch en fleurig staan de bladen nu, moeder!’ riep hij. ‘Men kan duidelijk zien, dat zij van het water gedronken hebben, en dat dat hen zoo verkwikt en verfrischt heeft. Wat zal ik

mijne boomen en bloemen begieten in mijn eigen klein tuintje op Zomerlust, als wij eerst eens weer buiten zijn! In het kleine tuintje, dat gij mij beloofd hebt, gij weet het toch nog wel, moeder?'

'Ja wel, mijn jongen; en als gij er vermaak in vindt, kan ik u hier, op de kinderkamer, ook al een klein bloemtuintje geven.'

'O, dat zou kostelijk zijn!' riep WILLEM, en danste en klapte van blijdschap in de handen.

Zijne moeder koos toen drie kleine planten uit; de eene was een geranium, de ander eene reseda, en de derde een rozenboompje. Na daarvoor hartelijk bedankt te hebben, droeg WILLEM de potjes, het een na het ander, naar de kinderkamer, en zette ze op een klein tafeltje, dat zijne moeder hem daartoe aanwees.

'Zie, ANNA,' zeide hij, 'zie mijne mooije potten eens; ik heb ze alle van moeder gekregen.'

'Ze zijn waarlijk heel lief,' antwoordde ANNA, 'en die geranium zal spoedig in bloei staan. Zie, hier zitten al knoppen. Nu moet ge er goed op passen en zorg voor dragen.'

'O, dat zal ik,' riep hij; 'ik zal ze den ganschen

dag door begieten, om hen maar aan 't groeijen te krijgen. Weet gij wel, hoe het water de planten doet groeijen, ANNA? Moeder heeft het mij daar even getoond.'

'Neen, waarlijk,' zeide ANNA, 'ik weet het niet.'

'Wacht, dan wil ik u de wortels toonen, die het water opzuigen.' Met deze woorden nam hij den geranium en trachtte dien uit den pot te ligten, om ANNA de wortels te laten zien. Gelukkig was hij daartoe niet sterk genoeg, want als hij die had uitgetrokken, zou hij de plant zoo zeer beschadigd hebben, dat zij denkelijk zou gestorven zijn.

'Maar moeder deed dat toch, om mij de wortels te laten zien,' zeide WILLEM.

'Ja,' antwoordde ANNA, 'en zij plukte de knoppen af, om u de kleine blaadjes daar binnen in te laten zien; maar deze knoppen verdorden, omdat zij afgeplukt waren, en ik weet, dunkt mij, wel zeker, dat de geranium, dien zij met de wortels uittrok, ook sterft. Welnu, daar gij wel liefst niet zien zult, dat uw geranium ook sterft, is het beter, dat gij mij de wortels niet laat zien, maar mij alles zonder dat vertelt.'

WILLEM was hiermede evenwel niet regt tevreden en liep naar zijne moeder, om haar den geranium te verzoeken, dien zij had uitgetrokken, en de wortels waarvan hij aan ANNA toonen wilde. Hij vond dezen geranium met de bladen reeds slap neerhangend en er uitziende, alsof hij spoedig verdorren zou. Zoo nam hij hem mede naar de kinderkamer, en wij zullen hem daar nu tijd laten, om alles aan ANNA te vertellen.

De Muis.

Op zekeren dag, dat WILLEM zeer stil in de kinderkamer speelde, ('t geen niet dikwijls gebeurde, daar hij meer van loopen en springen, dan van stil zitten hield), hoorde hij een geraas, alsof iets tegen den muur opliep.

'Wat is dat?' vroeg hij aan ANNA, en kroop nader bij haar, daar hij een weinig verschrikt scheen. ANNA keek rond en WILLEM ook, tot zij eene kleine muis zagen, die uit een klein gat in den eenen hoek van de kamer kwam voor den dag kijken.

'O, wat een lief diertje is dat!' riep WILLEM; maar op het oogenblik, dat hij sprak, was de muis verdwenen.

'Het geluid van uwe stem verschrikte haar,' zeide ANNA, 'en zij is spoedig weer in haar gat gekropen.'

'O, wat zijn die muizen en vogels toch onnoo-

zele schepsels,' zeide WILLEM; 'zij verbeelden zich altijd, dat men hun kwaad wil doen. Denkt gij, dat het muisje nog eens weerom zal komen?'

'Wij moeten wachten en zien,' zeide ANNA.

Maar zij wachtten te vergeefs; en ofschoon WILLEM zich doodstil hield, en zijne oogen niet van de opening afwendde, liet de muis zich in het geheel niet weer zien. Ten laatste zeide ANNA, dat zij een stukje kaas wilde gaan halen en dat digt bij het gat leggen, om te zien, of de muis, als zij de kaas rook, ook terug zou komen, om die op te eten. Daarop haalde zij een weinig kaas en leide dat voor de opening; en na korten tijd stak de muis nu haar klein kopje naar buiten, waagde zich, daar zij geen gerucht hoorde, al verder en verder, kwam eindelijk geheel uit het gat voor den dag en begon smakelijk aan de kaas te knabbelen.

'O, wat lust zij graag kaas,' fluisterde WILLEM; 'ik wou, dat ik haar vangen en een poosje met haar spelen kon.'

ANNA nam hierop heel voorzigtig een' stuk papier, en eer de muis haar zien kon, liep zij naar

de opening, en stopte die daarmeê toe. Zoodra de muis het geraas hoorde, verliet zij de kaas en liep weg, om zich in haar gat te verbergen; maar toen zij dit gesloten vond, kwam zij terug en scheen doodelijk verschrikt en verlegen. Zij liep de geheele kamer in het rond, om eene plaats te vinden, waar zij zich redden kon; doch hoe zij ook zocht, er was geen ander gat te zien.

'Arme kleine muis,' zeide WILLEM; 'ge behoeft zoo bang niet te zijn; ik zal u geen kwaad doen; ik wil enkel een poosje met u spelen, en dan kunt gij vrij naar uw gat terug gaan. Woont zij in dat hol, ANNA?'

'Zij woont achter het beschot van den muur,' antwoordde ANNA, 'met nog eene menigte andere muizen; en zij heeft nu juist dat gat gemaakt, om eens naar buiten te komen.'

'Hoe kan zulk een klein ding van eene muis toch wel een gat in het hout maken?'

'Zij doet dat met hare tanden,' zeide ANNA; 'die kleine muizen kunnen bijna door alles heenbijten.'

'Ach, zie toch, dat gij haar vangt, ANNA; ik kan het niet.'

ANNA deed hier haar best toe, maar langen tijd te vergeefs; ten laatste wierp zij evenwel haar voorschoot over het diertje heen, en ving het daarin op. Zoodra zij het had, kwam WILLEM toeschieten, om het te zien; en de arme kleine muis hijgde naar adem, zoo verschrikt was zij en zoo vermoeid van het loopen.

'Ik wil haar wat kaas geven,' zeide WILLEM, en ging het stukje halen, waaraan de muis al geknabbeld had; doch het beestje wilde dat nu niet aanraken.

'Arm, klein ding!' riep WILLEM uit; 'misschien heeft het nog wel een' vader en eene moeder in zijn huis achter den muur, en verlangt nu, om weer bij hen te komen.' En hij streelde de muis en zeide: 'Wij willen u spoedig weer laten gaan, mijn lief muisje.'

WILLEM en ANNA hadden zulk een leven gemaakt, toen zij achter de muis door de kamer rondliepen, dat BETJE, de kamermeid, kwam vragen, wat er toch wel was voorgevallen.

'O niets, dan dat wij dit aardige muisje gevangen hebben,' zeide WILLEM.

‘Eene muis!’ riep BETJE uit. ‘O, breng hem weg, breng hem weg!’ en zij begon hard op te schreeuwen.

‘Wat is er dan toch met BETJE?’ vroeg WILLEM en zag ANNA verwonderd aan.

‘Zij is bang voor eene muis,’ antwoordde ANNA en lachte hartelijk.

‘O, dat zegt zij toch maar uit gekheid: hoe kan een groot mensch, zoo als zij, bang wezen voor zulk een stumper van een ding als deze arme kleine muis?’

‘Gekheid? neen, het is in het geheel geen gekheid,’ riep BETJE; ‘ik kan geen muis uitstaan, ik heb die beesten nooit kunnen uitstaan.’

‘En waarom hebt gij zoo veel tegen een arme kleine muis?’

‘Arme kleine muis!’ riep BETJE. ‘Ik zeg u, dat het een leelijk monster van een beest is, en het verwondert mij, dat ANNA er u zoo digt bij laat komen. Het zou u bijten, wed ik, als ANNA het niet zoo vast in haar voorschoot hield.’

‘Zoo het dat al deed,’ zeide ANNA, ‘zou dat u toch zooveel pijn niet doen, daar eene muis slechts

bitter kleine tandjes heeft. Maar misschien zou het diertje beproeven, een weinig aan uw vinger te knabbelen, om zoo te ontkomen; en daarom raad ik u, uw' vinger niet al te digt voor zijn' bekje te houden.'

'Ik ga de kat halen,' riep BETJE; 'die zal aan dat alles gaauw een eind maken.'

Zij wilde reeds uit de kamer gaan, toen WILLEM, die zich herinnerde, hoe de kat vroeger reeds bijkans de kleine musch had doodgebeten, op BETJE toevloog en uitriep: 'Gij zult niet, gij zult niet, BETJE; stoute BETJE; ik wil niet, dat de arme muis wordt doodgemaakt.'

'Hei, hei, dat is waarlijk was moois!' riep BETJE. 'Mijn heele jak opgetornd door uw trekken, jonge heer. Ik zal dat eens aan uwe moeder laten zien.'

De moeder, die al dit gerucht en leven op de kinderkamer hoorde, kwam nu de trappen op, om te zien, wat het was. Toen zij binnenkwam, en WILLEM rood en luid schreijende, en BETJES jakje gescheurd zag, was hare eerste vraag, wat er was voorgevallen. ANNA vertelde haar de geheele ge-

schiedenis. Na deze gehoord te hebben, zeide de moeder: ‘Het was zekerlijk verkeerd van u, WILLEM, u zoo driftig te maken, en BETJES kleed in stuk te scheuren - ziet gij dat zelf niet in?’

‘Maar zij wou gaan, om de kat te halen, die het muisje zou dood bijten,’ snikte WILLEM.

‘Dat is eene kleine verschooning voor u; maar waarom hebt gij BETJE niet beleefd verzocht, dat zij de kat niet hier zou brengen? Waarlijk, ik schaam mij een weinig over u. En gij, BETJE, als gij zoo bang voor eene arme kleine muis zijt, hadt gij beter gedaan met terstond weg te gaan.’

BETJE ging beschaamd heen, toen zij aan de oogen van hare mevrouw zag, dat deze het zeer onverstandig vond, voor eene kleine muis zoo bevreesd te zijn.

‘Laat mij het kleine dier eens zien, dat zooveel onrust veroorzaakt heeft,’ zeide de moeder; en ANNA opende haar voorschoot, om het te laten zien. Zoodra echter de muis zich vrij voelde, sprong zij op, viel op den grond, doch zonder zich te bezeeren; en liep daarop een paar malen

de kamer rond, tot zij het gat weervond, waardoor zij een, twee, drie ontsnapte.

'Welnu,' zeide de moeder, 'het best, wat wij doen kunnen, is, dat wij de opening toemaken, zoodat de arme muis er niet weer uit kan; want als zij zich weer vertoonde, zou zij, vrees ik, groot gevaar loopen van tusschen de klaauwen van poes te vallen. - Kom, WILLEM,' voegde zij er lagchende bij, 'droog uwe tranen af: ik vergeef u, omdat gij geen tijd hadt, om na te denken, en u niet om u zelven, maar uit medelijden met die arme muis zoo boos hebt gemaakt. Ik hoop evenwel, dat gij op een' anderen tijd beter meester over u zelven zult blijven. Daarenboven moet gij ANNA eenige vergoeding voor haar gescheurd kleedje geven.'

'Maar was het niet geducht zot van BETJE, zoo bang voor eene muis te zijn?'

'Ik denk, dat iemand haar voor muizen bang heeft gemaakt, toen zij een klein kind, niet ouder dan gij, was, WILLEM; en zoo heeft zij van dien tijd af altijd gedacht, dat eene muis haar kwaad zou doen, en dat de kat alle muizen moet

doodmaken. Gij ziet wel, dat ANNA niet bang voor muizen is: zij heeft zeker nooit naar zulke gekke vertelseltjes geluisterd.'

'O ja, dat heb ik wel, mevrouw,' zeide ANNA, 'toen ik nog een klein meisje was; doch naderhand heb ik leeren inzien, dat die angst voor muizen maar dwaasheid is.'

'Dat bewijst, dat gij uw verstand gebruikt, ANNA,' antwoordde de moeder; 'want het is zeer moeijelijk, om, wanneer men als kind ergens bevreesd voor is gemaakt, die vrees naderhand te overwinnen. Ik heb vele volwassen menschen gekend, die voor eene spin, eene zwarte tor of een oorworm wegliepen, alleen om eenige zotte vertelseltjes, die zij er, toen zij kinderen waren, van gehoord hadden.'

'Wat zijn dat allemaal voor dingen, moeder?' vroeg WILLEM. 'Wilt gij ze mij wel eens laten zien? Ik geloof, dat ik er niet bang voor zal zijn.'

'Op een' anderen tijd zal ik dat doen,' antwoordde de moeder. 'Wij zullen nu gaan en den timmerman laten roepen, om het gat toe te stoppen, dat de muis gemaakt heeft.'

De timmerman kwam spoedig met zijne gereedschappen en een stuk hout, en WILLEM bleef bij hem, zoo lang hij aan het werk was.

‘Arme kleine muis,’ zuchtte WILLEM, ‘gij kunt er nu in het geheel niet meer uitkomen!’

‘'t Is ook beter voor haar, dat zij stilletjes te huis bij hare moeder blijft,’ zeide zijne moeder; ‘want ze kan niet voor den dag komen, zonder gevaar te loopen van de kat te ontmoeten.’

‘'t Is dan toch niet gek van de muis, dat zij bang voor de poes is, moeder?’

‘Volstrekt niet, lieve jongen; 't is gek, dat men bang is, als er geen gevaar is, zoo als BETJE was; maar het is niet gek, dat men bevreesd is, als er wezenlijk gevaar bestaat. Als gij bevreesd zijt, maakt u dat voorzigtig, en het is verstandig en in het geheel niet dwaas, dat men voorzigtig en op zijne hoede is.’

‘Maar er zijn menschen,’ zeide ANNA, ‘die zoo geweldig bang en ontsteld zijn, als er gevaar is, dat zij niet weten, wat zij zullen aanvangen. Ik ken eene meid, wier muts eens bij ongeluk in brand raakte; en zij was zoo ontsteld, dat zij, in

De timmerman kwam spoedig met zijne gereedschappen en een stuk hout.

plaats van de muts van haar hoofd te trekken, om de vlam uit te dooven, al schreeuwende heen en weer liep, zoodat ook haar haar vuur vatte en haar gansche gezigt deerlijk verbrand werd.'

'Dat was wezenlijk onverstandig,' antwoordde de moeder; 'de vrees zou haar hebben moeten doen bedenken, wat zij doen moest, om het vuur uit te blusschen; dat heen en weer loopen maakte de vlam nog maar erger. Maar ze werd hard voor hare dwaasheid gestraft, de arme meid.'

De timmerman begon nu spijkers in het stukje hout te slaan, dat hij op de opening had gelegd, en maakte zulk een geweld, dat WILLEM zijne eigen woorden niet langer verstaan kon. 'Arm muisje,' dacht hij bij zich zelven, 'nu zit ge voor altijd in uw gat opgesloten, en gij kunt er nooit weer uitkomen, om hier wat in de kamer te spelen!'

De Boomen komen in Blad.

‘O, moeder, moeder!’ riep WILLEM op zekeren morgen, terwijl hij de slaapkamer zijner moeder haastig in kwam stuiven, ‘sta toch schielijk op, en ge zult door het venster iets heels aardigs zien en heel blij zijn, als ge het ziet; maar raad nu eerst eens, wat het is.’

‘Misschien is het de zon,’ antwoordde de moeder; ‘ik zou blij zijn haar te zien, na den regenachtigen dag van gisteren.’

‘O neen, dat niet,’ riep WILLEM; ‘de zon schijnt iederen dag; ik zou zoo hard niet komen loopen, om u te vertellen, dat de zon scheen.’

‘Niet iederen dag, WILLEM; ik weet, dunkt mij, zeker, dat ik haar gisteren niet heb zien schijnen.’

‘Ja, maar de zon scheen achter de wolken, moeder, of anders zou het geen daglicht geweest zijn. Raad nu nog eens.’

‘Wel,’ zeide zijne moeder, ‘als het iets zoo heel vreemds is, misschien zal ik dan wel zien, dat de maan in plaats van de zon aan den hemel schijnt.’

‘O neen, moeder, dat zegt ge nu maar uit gekheid; gij weet vast wel, dat het de maan niet is: ik bid u, raad eens in ernst.’

‘Ei, ik dacht, dat gij meer van gekheid, dan van ernst hieldt, WILLEM?’

‘Ja, somtijds wel,’ antwoordde WILLEM; ‘maar nu niet, omdat ik wezenlijk wou, dat gij het raden kondt, voor dat gij op zijt en uit het raam kunt zien.’

WILLEM klauterde nu bij het ledekant op en leide zijne kleine handjes op moeders oogen, terwijl hij zeide: ‘Raad nu, moeder, voordat gij tusschen de gordijntjes heen naar buiten kunt zien.’

‘Welnu,’ zeide de moeder, ‘als ik dan waarlijk in ernst raden zal, moet ik eerst eens bedaard nadenken.’ Zij deed nu de oogen toe, terwijl WILLEM over haar heen bukte en ieder oogenblik riep: ‘Ge moet de oogen goed digt houden, moe-

der, en moogt vooral niet door mijne vingers heengluren.'

Ten laatste zeide zijne moeder op een zeer ernstigen toon: 'Ik raad, WILLEM, dat er eenige bladen aan de boomen zijn uitgekomen.'

'Wel geducht, hoe kondt gij dat raden, moeder?' riep WILLEM verwonderd uit. 'En hebt ge wezenlijk niet door mijne vingers heengekeken?'

'Neen, waarlijk niet, lieve jongen!' antwoordde zij; 'dat zou niet eerlijk van mij geweest zijn.'

'Maar hoe hebt gij het dan kunnen raden, moeder?'

'Door na te denken,' zeide zij. 'Eerst bedacht ik, dat gij heel blij zoudt zijn, als gij de eerste jonge blaadjes uit de knoppen zaagt barsten; toen bezon ik mij, dat het gisteren een zeer regenachtige dag was, zoodat het vele water, dat de wortels opzogen, gedurende den nacht in den boom opklimmen en de knoppen uitzetten moest, zoodat hunne bekleedsels wel spoedig zouden openbarsten; en het schijnt, dat ik goed geraden heb.'

‘Ja waarlijk, moeder, gij hebt het geraden; maar sta nu toch schielijk op, en kom het zien.’

Terwijl de moeder zich aankleedde, zeide WILLEM: ‘Gisteren vroeg HEIN mij, of ik wel raden kon, wat hij in zijne hand had; en ik ried maar, zonder mij te bedenken, dat het een appel was.’

‘Dat was waarlijk, zonder dat ge u bedacht, lieve jongen,’ antwoordde de moeder; ‘want een appel is te dik, dan dat HEIN dien in zijn handje kon houden, zonder dat gij hem zien zoudt. En wat was het, waarnaar hij u raden liet?’

‘Het was een knikker; en als ik had nagedacht, zoo als gij deedt, lieve moeder, dunkt mij wel, dat ik het ligt zou geraden hebben; want ik zag hem eerst de hand in den zak steken, en ik weet, dat hij altijd knikkers in den zak heeft.’

Ten laatste was de moeder gekleed, opende de vensterblinden en zag, dat eene menigte knoppen aan den kastanjeboom waren opengesprongen, en de kleine groene blaadjes lieten zien.

‘Maar zie, moeder, die kleine blaadjes hangen neer, zoo als de bladen van den geranium, toen

hij geen water had. Moeten wij hen ook begieten, moeder?'

'Mij dunkt, dat zij gisteren overvloed van water hebben gehad, WILLEM; daar het toen zoo geducht regende. Zij hangen neer, omdat, als de boom eerst bladen schiet, de stengels nog niet sterk genoeg zijn, om die bladen op te houden, en de blaadjes nog niet sterk genoeg, om zich zelve uit te spreiden.'

'De boom bladen schieten, moeder; wat beteekent dat? Ik dacht, dat maar alleen groote menschen en misschien ook groote jongens schieten konden; en dat er enkel naar andere dieren, zoo als naar vogels en hazen, geschoten wordt.'

'Neen, WILLEM,' zeide zijne moeder lagchende; 'ik meen niet schieten met een geweer. Men zegt, dat de boom blad schiet, als de knoppen openspringen, en de blaadjes voor den dag komen; en de jonge knoppen en steeltjes en bladen, die zich in het voorjaar het eerst vertoonen, worden *scheuten* genoemd.' Zijne moeder plukte toen een klein, dun takje af, waaraan verscheiden knoppen en eenige weinige blaadjes zaten. 'Kijk,' zeide

zij, ‘dit takje is dit voorjaar geschoten, dat wil zeggen, gegroeid. Ik kan het zien, omdat het groen is, en de oudere takken bruin zijn.’

Na het ontbijt gingen zij uit, om in het park te wandelen en te zien, of er reeds veel meer boomen groen waren. Zij zagen er eenigen, doch die waren alle van dezelfde soort - kastanjeboomen - en sommigen daarvan waren reeds veel meer in blad, dan de anderen.

‘Mij dunkt,’ zeide WILLEM, ‘dat aan geen van allen nog zooveel bladen zijn uitgekomen, als aan den boom vlak voor ons huis, moeder.’

‘Ja,’ antwoordde zij, ‘en dat is, omdat die boom op eene heel warme plaats staat. De zon schijnt er den ganschen dag op, en het huis beschermt hem tegen den kouden wind.’

‘Doet de wind dan eenig kwaad aan de boomen, moeder?’

‘Een heel koude wind doet dat in het voorjaar wel; want de jonge blaadjes, die den ganschen winter daar zoo warmpjes binnen in den knop gezeten hebben, voelen niet graag een kouden wind, als zij eerst uitkomen.’

‘Maar gij vergeet, moeder, dat zij niet voelen kunnen.’

‘Dat is waar, lieve jongen; ik wou alleen maar zeggen, dat de koude wind kwaad voor hen is. Als de bladen groot en sterk zijn geworden, doet de wind hun geen schade meer; integendeel, het is goed voor hen, dat hunne takken eens duchtig bewogen worden; want dat maakt, dat het water, dat heel door de wortels moet komen, wat vlugger gaat en tot de bladen en bloesems doordringt. Vindt gij 't niet goed, dat de arme boomen tusschen beiden eens goed bewogen worden, daar zij zich zelve niet bewegen kunnen?’

‘Maar, moeder,’ zeide WILLEM, ‘ik weet toch nog wel, dat de groote boomen op Zomerlust hunne takken altemaal uit zichzelv' bewogen, en gij kunt u niet verbeelden, hoe'n wind dat maakte: ik zag het uit het venster van de kinderkamer; want ANNA wou mij niet naar buiten laten gaan, omdat zij zei, dat er wel eens takken op mij neer konden vallen - zoodat gij wel ziet, moeder, dat die boomen zich uit zichzelv' bewogen.’

‘O, gij kleine wijsneus!’ zeide zijne moeder

en gaf hem lagchend een kus; ‘het was de wind, die de boomen bewoog, en niet de boomen, die den wind maakten.’

‘Maar,’ zeide WILLEM met een ernstig gezigt, ‘ik zag de boomen toch bewegen, en den wind zag ik nergens.’

‘Dat doet er niets toe; boomen zijn planten, die zich uit zich zelve niet bewegen kunnen, en het is de wind, die op hen blaast. Soms waait die wind zoo hard, dat hij hunne takken doet breken; en als zulk een gebroken tak op u neerviel, zou hij u bezeeren; waarvoor ANNA dan ook bang was, toen zij u niet naar buiten wilde laten gaan. Somtijds waait de wind met zulk een geweld, dat hij den boom omver werpt. Dan worden de wortels alle uit den grond gerukt, even als ik den geranium hij de wortels optrok.’

‘Wat moet zulk een dikke boom groote wortels hebben, moeder!’ riep WILLEM.

‘Ja,’ antwoordde zij, ‘een boom wordt zelden omver gewaaid; want die zware wortels maken, dat hij zoo vast en stevig in den grond staat, dat de wind hem niet gemakkelijk omver kan blazen.’

‘Wat een gek ding is die wind toch, moeder! Hij blaast zoo hard, en is sterker, dan een man, soms, als hij een' boom kan omver waaijen; want een man alleen kan een' boom niet omgooijen. Heugt het u nog wel, hoe veel mannen er kwamen, om dien ouden boom in den tuin omver te halen? Zij trokken zamen aan een lang touw, dat aan den boom vast zat, en moesten nog geducht lang trekken, eer de boom omviel.’

‘O ja, dat weet ik nog wel,’ zeide zijne moeder; ‘en bovendien had de tuinman nog al de aarde rondom den boom opgegraven, opdat de wortels gemakkelijker zouden losgaan.’

‘Och, moeder,’ zeide WILLEM, ‘vertel mij toch, waar de wind van gemaakt is.’

‘O lieve!’ riep zijne moeder, ‘dat weet ik zelve bijna niet; dat is veel te moeijelijk voor zulk een' kleinen jongen, om te begrijpen.’

‘Maar zeg mij dan toch, lieve moeder, waar hij van daan komt.’

‘Dat is bijna even moeijelijk te vertellen, en ik ben nu moê, WILLEM; maar wij zullen op een' anderen tijd nog wel eens weêr over den wind spreken.’

De kleine WILLEM ging toen naar de kinderkamer, waar hij, tot zijnen grooten schrik, zag, dat zijne drie planten de bladen zoo slap lieten neerhangen, alsof zij op het oogenblik sterven zouden. ‘O lieve tijd, ANNA,’ riep hij, ‘kom gaauw en geef mij schielijk wat water; ik zie wel, dat zij terstond wat te drinken moeten hebben.’

‘Waarlijk, WILLEM, gij geeft haar veel te veel water,’ zeide ANNA; ‘iederen dag maakt gij de lampetkan leeg, om uwen gieter te vullen; gij zult de arme bloemen doen sterven, als gij zoo voortgaat, WILLEM.’

‘Maar, ANNA, als moeders bloemen de bladen laten hangen en er verdord uitzien, geeft zij ze water, en dan spreiden zij een poosje daarna hare bladen weêr uit en zijn weer heel wel.’

‘Als gij hongerig zijt,’ zeide ANNA, ‘en flaauw en ziek, omdat ge geen eten gehad hebt, wordt ge weer wel en frisch, als ik u wat groente en aardappelen gegeven heb.’

‘Ja,’ zeide WILLEM, ‘en water is groente en aardappelen voor de planten; want gij weet wel, ANNA, dat zij niets anders eten - ik meen drinken - kunnen, dan water.’

‘Welnu,’ zeide ANNA, ‘als ik u, nadat ge uw bord hadt leeg gegeten, nog al meer groente en vleesch en aardappelen bragt en u die in den mond stopte, zoodat ge wel eten moest, zou u dat wel bevallen, WILLEM?’

‘Neen, omdat ik geen honger meer zou hebben, als ik mijn bord al op had.’

‘En als ik u nu eens een dag of wat achtereen meer dwong te eten, dan gij noodig hadt, zoo zou dat u op het laatst ziek maken, en wij zouden om een doctor moeten zenden, om u weer beter te maken. Welnu, even zoo doet gij met uwe planten. Zij kunnen u niet zeggen: “Ik heb geen dorst nu, - ik heb zoo veel water niet noodig, als gij mij geeft;” en zoo worden zij ziek.’

‘Zullen wij dan maar niet om den doctor zenden, ANNA?’

‘De tuinman is de beste doctor voor planten,’ zeide ANNA; ‘maar die is op Zomerlust. Maar mij dunkt toch, als ge uwe potten eene poos lang niet begiet en het venster open zet, zoodat de planten wat opdroogen, zullen zij wel weer beteren, mijn jongen.’

WILLEM liep heen, om zijne moeder om raad te vragen, en die dacht er even zoo over, als ANNA er over dacht. De planten werden dus buiten het venster gezet, en waren na eenigen tijd weer volkomen frisch en gezond. WILLEM paste sedert dien tijd wel op, dat hij aan zijne bloemen niet meer water gaf, dan goed voor haar was. Hij waagde het maar zelden haar te begieten, zonder dat hij vooraf aan ANNA gevraagd had, of die dacht, dat zij het noodig hadden of niet.

De Wind en de Weerhaan.

‘Moeder,’ riep WILLEM, de kamer binnenkomende, ‘wat een geduchte wind is er van daag! Ik denk zeker, dat hij wel eenige boomen zal omwaaijen. Wat zou ik gaarne eens zien, dat zij met de wortels werden uitgetrokken.’

‘O, die arme boomen!’ riep de moeder.

‘Gij hebt mij toch gezegd, dat zij niet voelen kunnen, moeder,’ zeide hij.

‘Neen, voelen kunnen zij niet; maar zie, wat een fraai ding een zware boom is, nu de bladen uit zijn! en als hij nu werd omvergewaaid, begrijpt gij wel, dat al de bladen, en de boom zelf ook, sterven zouden; zou dat geen jammer zijn?’

‘O ja; maar laat ons uitgaan en zien.’

‘Van daag niet, mijn lieve; die sterke Oostewind zou ons omver waaijen!’

‘Wat beteekent dat: Oostewind, moeder?’

‘Het beteekent, dat de wind uit het Oosten waait. Gij weet toch, in welken hoek het Oosten is?’

‘Dáár,’ zeide WILLEM, op een klein huisje in de verte wijzende, ‘dáár is het Oosten, omdat de zon juist boven den schoorsteen van dat huis opkomt.’

‘Kijk eens naar dien windwijzer op het dak van den stal, WILLEM; ziet ge er niet vier groote letters om heen staan? Vertel mij, welke letters het zijn.’

‘O, ik kan ze heel goed lezen, ze zijn groot genoeg. Eerst is daar een groote O; die wijst. naar het huisje, waar de zon opkomt.’

‘Dat is, om u te wijzen, dat daar het Oosten is.’

‘Maar dat weet ik al lang, moeder.’

‘Die letter staat er ook niet alleen, om dat *u* te wijzen; maar voor iedereen, die er naar ziet; en er zullen denkelijk wel menschen zijn, die niet weten, waar het Oosten is. Als gij eens op Zomerlust waart, WILLEM, en dat huisje ginder niet zien kondt, zoudt gij zeker ook niet weten, waar het

Oosten is, voor dat gij naar een' windwijzer hadt gekeken.'

'O ja, ik zou wel, moeder. Ik zou 's morgens heel, heel vroeg opstaan, om de zon te zien opgaan, en dan zou ik ook weten, aan welken kant het Oosten is.'

'Een zeer goed middel,' antwoordde zij; 'maar een windwijzer is toch nog beter; want die wijst u den ganschen dag door, waar het Oosten is, zonder dat ge daarom zoo vroeg behoeft op te staan. De windwijzer toont u ook, waar het Westen is, WILLEM; kunt ge dat wel vinden?'

'O ja; Westen begint met een W. Ik zie het al: de groote W wijst naar de plaats, waar de zon ondergaat. Maar wat willen die twee andere letters zeggen?'

'N beteekent Noorden, en aan dien kant komt de zon nooit. Z beteekent Zuiden, en aan die zijde zult gij de zon op het midden van den dag zien.'

'Is het dan nu het midden van den dag, moeder? want zie, de groote Z wijst naar de zon, dunkt mij.'

‘Niet regt,’ antwoordde zijne moeder; ‘twaalf uur wordt voor het midden van den dag gehouden, en het is nu nog maar tien. Maar de windwijzer toont u nog iets anders, behalve Oost, West, Noord en Zuid aan. Ziet gij dat kleine ding, in de gedaante van een haan, die nu naar het Oosten kijkt?’

‘Wat? Dat ding bovenop, dat zoo heen en weer beweegt, moeder? Kijk, nu draait het naar dezen kant - nu is het weer heel anders om gaan staan; hoe gek draait het al gedurig in het rond!’

‘Die haan wijst naar de plaats, vanwaar de wind komt.’

‘He, moeder, als ik dan op een ladder klom, en den haan naar de W omdraaide, zou hij naar het Westen wijzen, en dan zou de wind uit het Westen waaijen. Dat zou ik heel graag hebben. moeder, omdat ge mij gezegd hebt, dat wij uit zouden gaan, als de Oostewind over was.’

Zijne moeder begon hartelijk te lagchen. ‘O WILLEM, WILLEM!’ zeide zij, ‘wat denkt ge dan, zou het de weerhaan zijn, die den wind doet

waaijen, of zou het de wind zijn, die den weerhaan draaijen doet?'

WILLEM keek verlegen voor zich neêr. Om de waarheid te zeggen, verbeeldde hij zich, dat de weerhaan op de eene of andere wijze den wind waaijen deed; maar toen hij zijne moeder zag lagchen, en er een weinigje meer over nadacht, begreep hij toch wel, dat zulk een klein ding, als een weerhaan, den wind niet veranderen konde.

'Kom,' zeide zijne moeder, 'wij willen eens zien, of wij een' weerhaantje maken kunnen, en dan zult gij het beter begrijpen.'

Zij nam toen eene speelkaart en knipte die tot een vierkant, opdat de vier zijden van gelijke lengte zijn zouden. Daarop knipte zij die kaart in de gedaante van een kruis, en liet op de vier punten van dat kruis een vierkant stukje kaart over. Eindelijk nam zij eene pen en inkt, en schreef op deze vier punten in groote letters: O.W.N.Z.

'Zie, WILLEM,' zeide zij; 'maar wat zullen wij nu tot stokje gebruiken, om onzen windwijzer op vast te zetten?'

WILLEM wilde heenloopen, om een zijner trommelstokken te halen; doch zijne moeder zeide hem, dat die veel te dik was. Zij zochten eene poos rond, om een stokje te vinden, dat dun genoeg was; tot de moeder ten laatste een stukje ijzerdraad vond, dat sterk en regt was, en waarop zij den papieren windwijzer vastmaakte. Zij stak het ijzerdraad door het midden van het kruis, en maakte dit toen zóó vast, dat het niet bewegen kon.

'Maar, moeder,' zeide WILLEM. 'als gij het zoo vast maakt zal het niet ronddraaijen, om ons te wijzen, van welke zijde de wind komt.'

'Dit moet ook niet ronddraaijen, lieve jongen; zie den windwijzer ginder op den stal maar; de letters bewegen zich niet; het is alleen het haantje, dat beweegt.'

'O, het haantje!' riep WILLEM; 'ik had het haantje geheel vergeten. Als het een wezenlijk levende haan geweest was, moeder, zou hij: kukeluku! kuleluku! geroepen hebben, en dan had ik hem zeker niet vergeten; maar hij lijkt maar een klein ziertje op een haan, - vindt gij ook niet?'

‘O ja, maar zeer weinig,’ antwoordde zij; ‘doch hij is ook niet gemaakt, om te kraaijen, maar enkel en alleen, om aan te wijzen, uit welken hoek de wind waait, en daarom is het ook beter, dat hij een nagemaakte haan, dat is: een weerhaan, dan een levende haan is. Hij wordt weerhaan genoemd, omdat gij het aan hem zien kunt, als het weêr winderig of stormachtig is.’

‘Maar kan men niet aan hem zien, of het regent, en of de zon schijnt?’ vroeg WILLEM.

‘Neen, WILLEM,’ antwoordde de moeder, ‘dat kunt gij met uwe eigen oogen zien; hij wijst u enkel, uit welken hoek de wind waait.

‘Dan, dunkt mij,’ zeide WILLEM, ‘moest hij ook een windhaan, en geen weerhaan heeten. Maar, moeder, nu moest ge ook het haantje maken.’

Zijne moeder nam hare schaar en een klein stukje kaartpapier, en knipte daar een allerliefst haantje uit, dat zij boven op de punt van het ijzerdraad zette.

‘Nu moet ge het niet vastzetten, moeder,’ zeide WILLEM; ‘het moet door den wind ronddraaijen;

maar als ge het niet vastzet, zal het er dan niet afvallen?'

'Neen,' antwoordde zij; 'het gaatje, waardoor het ijzerdraad heengaat, is zoo klein, dat de haan wel zal blijven staan en toch nog ronddraaijen.'

Toen alles gereed was, zette de moeder het op tafel, en WILLEM vond er zulk een behagen in, dat hij van vreugde in het rond danste.

'O, wat een alleraardigst weerhaantje!' riep hij. 'En kunt ge nu wind maken, lieve moeder, om het te doen ronddraaijen?'

'Wel, zie eens, of ge met uw mond wind kunt maken, even als ge op uwe watermelk blaast, als die te heet is.'

WILLEM begon nu al zijn best te blazen, en vond het heel prettig, dat het haantje zoo goed draaide. Eerst blies hij aan den eenen kant van den weerhaan, en toen aan den anderen kant. 'De haan keert zijn kop altijd naar mijn mond toe, moeder,' zei hij; 'ik mag blazen, van welken kant ik wil.'

Zijne moeder toonde hem toen aan, dat het lijf

en de staart van den haan veel breeder waren, dan de hals en de kop, zoodat de meeste wind uit zijnen mond, als hij tegen den haan aanblies, altijd tegen het lijf en den staart, aankwamen, en die deden ronddraaijen.

‘Maar het draait niet geheel rond, moeder; als het tot de andere zij gegaan is, blijft het stilstaan.’

‘Ja,’ antwoordde zij, ‘het haantje kan niet verder ronddraaijen, zonder weer aan den wind te komen, dien gij uitblaast; en tegen den wind kan het niet op. Maar zeg nu, WILLEM, welke wind wilt gij zijn? De Oostewind, de Westewind, de Noordewind of de Zuidewind?’

‘Wel, ik wil de Oostewind zijn, evenals de wezenlijke wind, die nu buiten waait.’

Zijne moeder hield den windwijzer toen voor hem, met de letter O het digtst bij zijn' mond. WILLEM blies zoo hard, als hij maar met mogelijkheid blazen kon, om den sterken Oostewind regt natuurlijk na te doen; en zijn adem kwam tegen het lijf van het haantje aan en draaide dat half rond, zoodat de kop tegen WILLEMS mond

gekeerd was. Daarna deed WILLEM, alsof hij de Westewind was, en toen, of hij de Noorde- en de Zuidewind was, tot hij op het laatst dood moê was van het harde blazen. ‘O lieve tijd! wat ben ik buiten adem!’ zeide hij en hijgde naar lucht. ‘Och, lieve moeder, doe het venster open, en laat den wezenlijken wind nu eens blazen, want ik kan niet meer.’

‘De wind is zoo sterk, dat hij u uw' windwijzer misschien geheel uit de hand zou blazen. Het is dus beter, dat gij er meê naar de kinderkamer gaat en ziet, of ANNA U niet wat wil helpen blazen.’

WILLEM liep op een' draf naar ANNA toe; hij was altijd gewoon, haar, als hij wat nieuws had gekregen, dat dadelijk te laten zien, en haar alles te vertellen, wat hij gehoord of geleerd had. Nu ook vertoonde hij haar met groote blijdschap zijnen weerhaan, en vertelde haar, hoe hij zelf de wind was - alle vier winden, die uit het Noorden, en het Zuiden, en het Oosten, en het Westen blazen.

‘Maar nu, ANNA,’ zeide hij, ‘ben ik ook zoo moê van 't blazen, dat gij mij wat helpen moet. Och toe, leg uw werk wat neêr en blaas eens.’

‘Ik geloof,’ zeide ANNA, ‘dat hier iets in de kamer is, dat beter blazen kan, dan gij of ik, WILLEM, en dat daar nooit moê van wordt. Kunt ge het niet raden? - Bedenk u eens goed;’ en zij sloeg hare oogen eventjes naar den hoek van den haard.

‘O ja, ik kan 't wel raden,’ zeide WILLEM; ‘het is de blaasbalg. De blaasbalg kan zeker den weerhaan wel rondblazen, daar hij ook het vuur zoo goed aanblaast.’ Met deze woorden haalde hij den blaasbalg, en ANNA nam dien in de handen en blies, terwijl WILLEM den weerhaan vlak voor de pijp van den blaasbalg hield; en de blaasbalg blies veel beter, dan ANNA of WILLEM het doen konden. Nadat ANNA evenwel al de vier winden had geblazen, zeide zij, dat zij thans moest uitscheiden en weer aan haar werk gaan, daar zij geen tijd meer had om met WILLEM te spelen.

WILLEM zette zijn weerhaantje nu in de kast, waarin zijn ander speelgoed stond, en zeide, dat hij er op een anderen dag weer meê wou spelen.

De Lucht en de Blaasbalg.

Den volgenden dag vertelde WILLEM aan zijne moeder, hoe verstandig ANNA geweest was, daar zij een middel had uitgevonden, om den weerhaan te doen ronddraaijen, zonder dat iemand moê van het blazen werd. ‘Maar, moeder,’ zeide hij, ‘wat moet er geducht veel wind in den blaasbalg zijn; want hoe hard gij ook blaast, er blijft altijd nog wind in over; en toch is hij zoo heel groot niet. Ik begrijp niet, hoe hij zoo veel wind bergen kan.’

Zijne moeder nam nu een' blaasbalg in de hand en toonde hem een groot rond gat in het midden van den rug. Daarop begon zij den blaasbalg open te doen, om te blazen, en zeide aan WILLEM, dat hij zijne hand digt op dat gat moest houden, om te voelen, of er ook eenige wind uitkwam.

‘Neen, moeder,’ zeide hij, ‘er is zoo iets,

een klein deurtje binnen in het gat, dat maakt, dat de wind er niet uit kan komen. Maar ik heb een gevoel aan mijn hand, alsof er wind bij dat gat inging; en het is haast, of die wind het kleine deurtje open sloot, om er in te komen.'

'Het is juist zoo,' zeide zijne moeder; 'zie nu, hoe dik de blaasbalg is, terwijl ik de twee handvatsels ver van elkaar af houd en den wind in laat komen.'

'O ja,' zei WILLEM, 'hij is geheel vol met wind. Blaas nu, moeder, en ik weet wel, waar de wind uit zal komen.'

Zijne moeder sloot nu den blaasbalg, door de twee handvatsels naar elkaâr toe te drukken, en WILLEM hield zijne hand voor de pijp en voelde, dat de wind daaruit kwam.

Hij stond eene poos lang bij zich zelv' na te denken, en zeide toen: 'O, al de wind is niet tegelijk in den blaasbalg, maar ieder keer, dat gij blaast, komt hij eerst in door het groote gat in het midden, en gaat dan door het kleine gat in de pijp weer uit. Maar als gij de handvatsels van den blaasbalg naar elkaâr toedrukt, om den wind

er uit te doen komen, waarom gaat die dan niet zoowel door het groote, als door het kleine gat uit?'

'Omdat het deurtje aan het groote gat toegaat, en de lucht er niet uit laat komen.'

'Maar het gaat open, om de lucht in te laten; waarom gaat het dan ook niet open, om haar uit te halen?'

De moeder liet hem toen aan het kleine deurtje voelen, en wees hem, dat het alleen naar binnen en niet naar buiten openging; zoodat, als de lucht eerst naar binnen was gegaan, hij langs dienzelfden weg niet weer naar buiten kan komen. Als de blaasbalg toegedrukt werd, was de lucht dus genoodzaakt, om door de pijp uit te gaan.

'Wat is de lucht, moeder, waarvan gij daar spreekt? Is die hetzelfde, als de wind?'

'Zij is hetzelfde ding, lieve jongen; wanneer het blaast en waait, wordt het wind genoemd, en als het stil en rustig is, heet het lucht.'

'Dan is wind lucht, die zich beweegt,' zeide WILLEM. 'En toen ik den weerhaan met mijn

mond blies, kwam er toen lucht uit mijn mond, evenals die uit den blaasbalg komt?'

'Ja, lieve jongen.'

'En hoe kwam die lucht in mijn' mond, moeder?'

'Zij komt er in, als uw mond open is.'

Hierop begon WILLEM uit al zijne magt te blazen, en zeide, op zijne bolle wangen wijzende: 'Zijn zij nu niet even vol met wind, als de blaasbalg? Mij dunkt, moeder, dat mijn mond net als een blaasbalg is.'

'Uitgenomen, dat de lucht door dezelfde opening inkomt en uitgaat, mijn jongen.'

'En het is een groot gat, moeder,' zeide WILLEM, zijn' mond zoo wijd open doende, als hij kon. 'Er is plaats voor de lucht, om in te komen, en om uit te gaan ook.'

'Maar de lucht kan er niet op denzelfden tijd inkomen en uitgaan,' zeide zijne moeder.

Zij deed WILLEM nu opmerken, hoe hij adem haalde, en hij zeide: 'Ik voel, dat de lucht in mijn mond komt en hier naar toe gaat, moeder,'

hij leide zijn hand op zijn buik, ‘en mij doet opzwellen, evenals den blaasbalg.’

‘Maar terwijl gij daar aan 't spreken waart,’ zeide de moeder, ‘is de lucht weer naar buiten gegaan. Gij voelt niet, dat gij nu dik zijt van lucht, doet gij wel?’

‘Neen, moeder; want die ging heel zachtjes naar buiten, zonder dat ik het merkte.’

‘Haal nog eens adem,’ zeide zij, ‘maar heel langzaam en minder hard.’

WILLEM opende zijn' mond zoo wijd, als hij konde, en zoog de lucht door zijnen keel binnen; en toen hij den adem niet langer kon inhouden, merkte hij, hoe die weer uit zijn mond terugkwam, en hield zijne hand voor den mond, om de lucht te voelen.

‘Gij hebt gelijk, dat gij naar de lucht voelt,’ zeide zijne moeder; ‘want gij kunt haar niet zien.’

‘Waarom kunnen wij de lucht en den wind niet zien, moeder? Ik kan ieder ander ding zien, en de lucht moet toch zeker ook een ding zijn, daar ik haar zoo duidelijk voel, en zij, als het

buiten stormt, en er een harde wind waait, zoo sterk is, dat de boomen er van omver vallen. Zij moet veel sterker zijn, dan de tuinman; want gij weet wel, dat die alleen geen grooten boom kan omver halen; en toch kan ik haar niet zien. Het is raar, dat ik zulk een sterk ding niet zien kan.'

'En zulk een groot ding daarbij,' zeide zijne moeder; 'want waar gij gaat, WILLEM, is overal lucht.'

'Is er?' vroeg WILLEM. 'Als ik uitga en beweging voel, weet ik, dat er wind is; maar als de lucht stil is, kan ik niet zeggen, of er lucht in de kamer is of niet; want hoe zou ik dat weten, moeder, daar ik het niet zien kan?'

'Gij kunt het weten, omdat gij haar inademt. Als er geen lucht in de kamer was, wanneer gij uw mond open deedt, om adem te halen, zou er geen lucht door uw mond en langs uw keel in uw ligchaam gaan, en gij zoudt niet kunnen adem halen.'

'Dan zou ik het zonder ademhalen doen.'

'O neen, dat zou niet gaan; gij kunt niet leven zonder ademhaling.'

‘Maar, moeder, ik weet niet, dat ik ooit adem gehaald heb, voor dat gij mij daar straks zeidet, dat ik het eens doen moest. O ja,’ vervolgde hij, ‘daar valt mij in, dat ik, als ik heel hard geloopen heb, moet ophouden, om adem te halen; maar als ik speel zonder hard te loopen, dan behoef ik niet op te houden, om adem te halen.’

‘Neen, maar gij ademt, zonder met spelen uit te scheiden. Zie eens, of gij uw' mond kunt gesloten houden, zoodat de lucht er niet inkomen en niet uitgaan kan.’

WILLEM deed zoo; maar na weinige oogenblikken ademde hij weêr met een' langen zucht en zeide: ‘O moeder, ik kan mijn mond niet langer toe houden; ik had een gevoel, evenals of ik stikken zou.’

‘Welnu, dan ziet gij, WILLEM, dat het veel gemakkelijker is adem te halen, dan niet adem te halen.’

‘Maar ik wist toch wezenlijk niet, dat ik ademhaalde, moeder. Het is toch raar, dat men ademhaalt, zonder het zelf te weten.’

‘Gij *merktet niet op*, dat gij ademhaaldet. Ik

heb u dikwijls gezegd, dat gij opmerken, dat is: oplettend zijn moest, als gij iets verlangdet te weten.'

'Wel, dan wil ik nu eens opletten, hoe ik ademhaal,' zeide WILLEM; en hij stond stil, en zag wel eene minuut lang naar zijn' adem uit, waarop hij vroeg: 'Maar haal ik wel altijd adem, moeder?'

'Ja antwoordde zij, 'altijd; na het loopen ademt gij sterker, omdat gij niet veel ademhalen kunt, terwijl gij loopt, en gij dat weer inhalen moet door, als gij stil staat des te meer adem te scheppen.'

'Kom, dat wil ik eens zien,' zeide hij; en liep daarop naar het eind van den langen gang en toen ook weerom, zoo hard, als hij loopen kon. Toen hij terugkwam, was hij geheel buiten adem en kon haast niet spreken, zoo hijgde hij.

'Let nu op, WILLEM,' sprak zijne moeder, 'hoe schielijk en sterk gij ademt, om uwe schade weer in te halen voor den weinigen adem, dien gij scheppen kondt, terwijl gij daareven zoo hard liept.'

‘O, maar ik vergat er op te letten, of ik, onder 't loopen, ophield met ademhalen,’ antwoordde hij en ging weer, zoo hard als hij kon, aan het loopen naar het ander einde van den gang. Zijne moeder zag dit gaarne, daar zij geloofde, dat het voor jonge kinderen niet goed is, om altijd stil te zitten, zonder eens nu en dan eene goede beweging te nemen. Zoodra hij weerom was en eerst ter dege adem had gehaald, zeide hij: ‘Ik heb opgelet, zoo goed als ik kon, moeder, - want onder dat harde loopen kon ik niet heel goed opletten, - maar ik weet wel zeker, dat ik niet heel veel ademen kon; want toen ik aan het eind van den gang kwam, was het, alsof ik in al dien tijd geen adem had gehad. En haalt gij ook adem, moeder? en vader? en iedereen?’

‘Ja, mijn jongen, iedereen.’

WILLEM zag toen zijne moeder in het gezigt, die, met haar werkkistje voor zich op tafel, zat te borduren, en zeide: ‘Nu, moeder, ik zie, dat gij ademhaalt: ik meen niet, dat ik de lucht zie, die in en uit uw' mond komt; want gij weet wel, dat ik die niet zien kan; maar ik zie, dat

uw nek zachtjes op en neder gaat, even als of gij lucht door de keel insloktet en die daar dan ook weer uit liet komen. Maar, moeder,' zeide WILLEM, 'wij kunnen toch niet ademhalen, als wij in slaap zijn?'

'O ja, wij doen wel; wij ademen dan, zonder dat wij het zelve weten. Zie Lord, den hond, maar eens, die daar op zijn kleedje ligt te slapen. Ademt hij niet?'

'He ja, ik zie het duidelijk. Zijn geheele ligchaam beweegt, zoo vaak de lucht in en uit gaat. Ik wist niet, dat honden ademhaalden.'

'Wel zeker,' antwoordde de moeder; 'alle dieren halen adem.'

'Wat, paarden en koeijen, en honden en katten, en eenden en kippen, en.....'

'O, WILLEM,' sprak zijne moeder, hem in de rede vallende, 'gij zult nooit gedaan hebben, als gij alle dieren op wilt noemen, die ademhalen.'

'Maar ik weet toch de namen van alle dieren niet, die er al zijn, moeder; gij zegt, dat er nog velen zijn, die ik nooit gezien heb.'

‘Dat is waar, jongenlief; maar ik vrees, dat het mij toch braaf vervelen zou, als ik u de namen van al die dieren moest hooren opnoemen, die gij gezien hebt.’

‘He, moeder, zal ik u dan de namen eens opnoemen van sommige dingen, die niet kunnen ademhalen?’

‘O neen, volstrekt niet, jongenlief; dat zou nog langer aanhouden; er zijn zoo geducht veel van die dingen. Boomen halen geen adem, en tafels en stoelen en huizen kunnen niet ademhalen.’

‘O gij weet wel, moeder, zulke dingen, als gij daar zegt, meen ik niet; maar ik meen dieren, die niet ademhalen.’

‘Gij zeidet toch *dingen*,’ zeide zijne moeder lagchende, ‘en gij weet, dat er zeer vele dingen bestaan, die geen dieren zijn.’

‘Nu, moeder,’ riep WILLEM, ‘ik zal u zeggen, wat ik meende, - ik meende visschen; en visschen moeten wel dieren zijn, want zij leven, als zij in 't water zijn, en bewegen zich ook, daar zij

wegzwemmen, als vader hen aan de hengelroê vangen wil.'

'Maar de visschen halen adem, WILLEM.'

'Hoe kunnen zij ademhalen onder het water, lieve moeder? Weet gij dan niet meer, toen PIET in het water onder het ijs viel, hoe hij toen, zooals hij zeî, bijna gestikt was, omdat hij geen adem kon krijgen?'

'Hat is waar,' antwoordde de moeder; 'toen PIET zijn mond open deed, om adem te halen, stroomde daar water in plaats van lucht in, en hij kon niet ademen. Doch als visschen adem willen scheppen, kunnen zij naar den bovensten rand van het water zwemmen, hunne kleine kopjes in de lucht opsteken en zoo ademen. Bovendien kunnen de visschen onder het water ademhalen; zij hebben maar een weinig lucht noodig, en er is genoeg lucht in het water voor hen, schoon er niet genoeg voor DIRK was.'

'Ik wou toch, dat ik de lucht eens zien kon, die wij inademen,' zeide WILLEM.

'Het is altijd dwaasheid, iets te wenschen, dat

toch niet gebeuren kan, lieve jongen,' sprak de moeder. 'Het is onmogelijk, de lucht te zien; maar als zij in beweging is en wind maakt, kunt gij haar duidelijk voelen en hooren ook. Kunt gij u daarmeê niet tevreden stellen?'

'O,' zeide WILLEM, 'ik vergat, dat men haar hooren kan. Maar zij maakt tusschenbeiden een geweldig leven. ANNA zeide verleden avond: "Hoor eens, hoe de wind huilt!"'

'Dat was denkelijk,' antwoordde de moeder, 'omdat het geluid, dat de wind maakte, wel eenigzins naar het huilen van een wild dier geleek. Als de wind door de boomen waait, zeggen wij somtijds wel, dat hij fluit, omdat hij een geluid maakt, dat veel van fluiten heeft.'

'En eens, weet ik nog wel,' zeide WILLEM, 'toen hij door een gebroken glasruit kwam, verbeeldde ik mij, dat iemand buiten deur heel zachtjes zong; maar ANNA zeide mij, dat het enkel de wind was, die door het gebroken glas in de kamer drong. Toen kon ik ook wel gezegd hebben, dat de wind zong.'

‘Maar WILLEM,’ sprak de moeder, ‘wij hebben van daag al heel lang gepraat, en als gij nog niet moê van vragen zijt, ben ik moê van antwoorden. Ga daarom naar ANNA, jongenlief, en verzoek haar, dat zij u meê naar den tuin neemt, waar gij u eens goed warm moet loopen.’

‘O graag, moeder, graag!’ riep WILLEM, en was met een wip uit de kamer.

Zomerlust.

Op zekeren fraaijen morgen hoorde WILLEM zijne moeder aan den knecht zeggen, dat de koets dadelijk na het ontbijt voor de deur moest zijn.

‘Ik wil u meênemen, - raad eens, waar wij naar toegaan,’ zeide zij tot hem.

WILLEM was blij, dat hij meêgaan zou; maar, schoon hij zich verscheiden malen bedacht, kon hij toch niet raden, waar zij naar toe zouden rijden. Ten laatste vertelde zijne moeder hem, dat zij dien morgen naar Zomerlust wilde gaan, omdat zij nu, daar bijna alle boomen groen waren en sommigen al in bloei stonden, den tuin eens verlangde te zien.

‘O, dan zullen wij JOZEF FLINK ook zien, hoe hij in den tuin werkt!’ zeide WILLEM en klapte in de handen. ‘O, dat is heerlijk, moeder!’

Hij liep op een' draf heen, om ANNA te gaan

vertellen, dat hij naar buiten ging, en om zich klaar te maken. Zoodra hij gekleed was, ging hij voor het venster staan, om uit te kijken, en verbeeldde zich, dat iedere koets, die er aankwam, de koets van zijne moeder was.

‘Wat is die koetsier toch lui, dat hij zoo lang bezig is met aanspannen!’ zeide hij verdrietig; ‘waarom komt hij dan niet?’

‘Ik denk, omdat de koets nog niet klaar zal zijn.’

‘Maar, moeder, het schijnt wel, dat gij niet zoo verlangend zijt, om te gaan; zijt gij dan niet nieuwsgierig, om Zomerlust eens weêr te zien?’

‘Dat ben ik zeker, lieve jongen,’ antwoordde zij; ‘en ik wenschte wel, dat de koetsier kwam; maar hij heeft eenigen tijd noodig, om het rijtuig gereed te maken. Ook weet ik, dat, als ik geen geduld had, ik dan ligt knorrig en verdrietig zou worden, en ik wil op Zomerlust niet verdrietig zijn.’

‘Maar als gij eerst eens op Zomerlust waart, zoudt gij niet langer verdrietig zijn.’

‘Misschien niet; maar dan zou het mij spijten, dat ik zoo verdrietig geweest was; omdat het aan groote menschen niet mooi staat, zich boos te maken, evenmin als aan kinderen. Als ik mij boos maakte op den koetsier en op hem schold, omdat hij niet vroeger kwam, zou ik daar later berouw over hebben en er op weg naar Zomerlust gedurig aan denken, in plaats van vrolijk rond te zien en regt genoegen van het ridje te hebben. Bovendien heeft de koetsier misschien geen schuld, en is er iets gebeurd, waarom hij nog dadelijk niet komen kon.’

Dit was ook wezenlijk zoo. Een van de paarden had zijn hoefijzer verloren en moest nog eerst naar den smid, om beslagen te worden, voor dat men het konde aanspannen. Dit hield hen een geheel uur op. Voor WILLEMs geduld was dit waarlijk eene zware beproeving; doch hij besloot, het voorbeeld van zijne moeder te volgen, en niet knorrig of verdrietig te worden.

Ten laatste reden zij de poort uit, en WILLEM was geheel verrukt, toen hij het gras aan beide zijden van den weg met allerlei lieve bloempjes

overdekt zag. ‘O moeder,’ riep hij, ‘wat eene menigte allerliefste bloempjes! Ach, laat den koetsier eens eventjes stilhouden; wij willen er dan wat van plukken; en zie daar... daar staan ook wel honderd blaauwe bloemen.’

‘Gij moet wachten tot wij op Zomerlust zijn,’ antwoordde zijne moeder; ‘ik verzeker u, dat gij daar bloempjes in overvloed zult vinden, en ook zulke kleine blaauwe, die men klokjes noemt, omdat ieder klein bloempje wel iets van een klein klokje heeft.’

‘Maar zie dat land daar ginder eens, moeder. Het staat geheel vol gele bloemen: hoe heeten die toch?’

‘Boterbloemen, jongenlief.’

‘O, dat is vast, omdat zij zoo geel als boter zijn. Ik zal er een grooten ruiker van plukken, zoodra wij maar eerst op Zomerlust zijn.’

Het huis stond op eene kleine hoogte, zoodat WILLEM het reeds op eenigen afstand in het oog kreeg.

‘O, daar is het, moeder,’ riep hij; ‘ik ken het heel goed; en daar is de laan van groote

t.o. 99

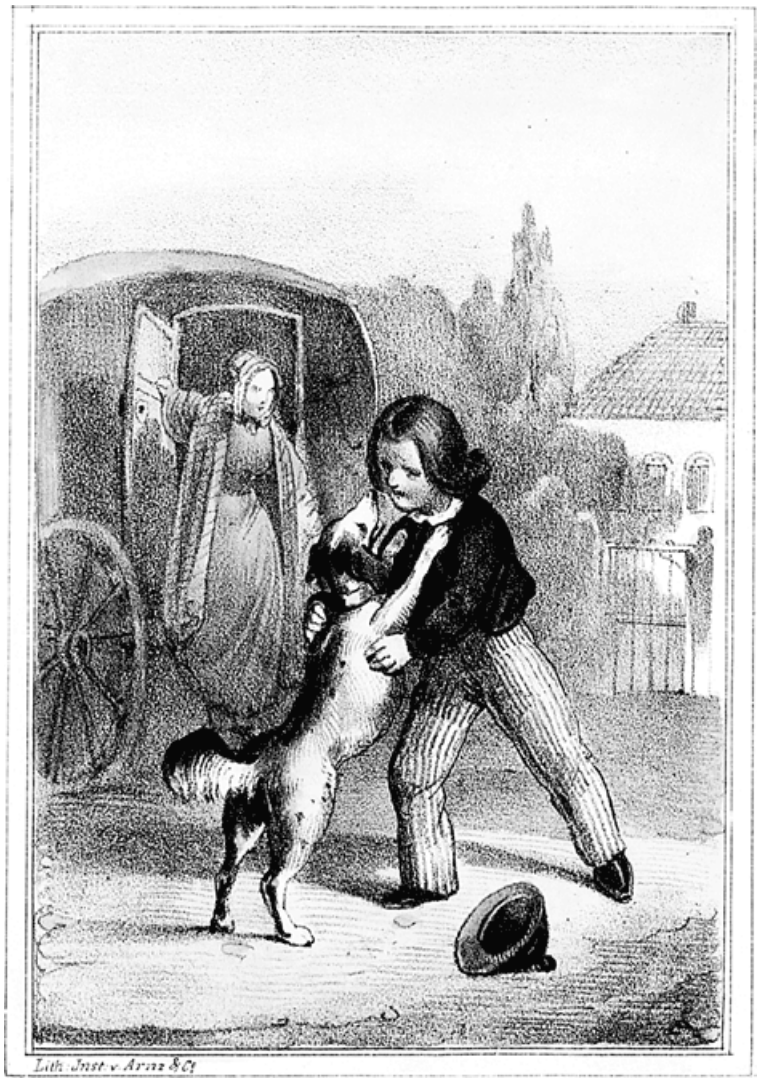

'Het was Karo, de groote hond,'

boomen, die alle ook al groen beginnen te worden.'

En wie was de eerste, die uit de laan op onzen kleinen WILLEM kwam toeloopen? Het was Karo, de groote hond, met wien hij voorleden jaar van den vroegen morgen tot den laten avond gespeeld had. In het eerst begon de hond den wagen en de paarden aan te blaffen. 'Wat, kent gij ons niet meer, Karo?' riep WILLEM. Toen toonde Karo spoedig, dat hij zijnen jongen vriend nog niet vergeten had, danste vrolijk om de koets heen en sprong bij het portier op, om WILLEMS hand te lekken, dat hij echter niet doen kon, daar de koetsier hard doorreed, zoodat WILLEM enkel naar Karo uitkijken en hem bij zijn' naam roepen konde, tot zij vlak voor het huis waren. Hier hield de koets stil. JAN sloeg het portier open, en WILLEM wipte op den grond. Karo, de hond, wierp hem in zijne vreugde bijkans ten onderste boven, en WILLEM sloeg zijne beide armpjes daarvoor zoo hartelijk om den hals van zijnen ouden vriend, dat het arme beest haast geen adem kon halen en hardop begon te huilen.

‘WILLEM,’ zeide zijne moeder, ‘hebt gij vergeten, dat een hond adem moet hebben? Als gij hem den keel zoo digt toeknijpt, kan de lucht niet naar buiten of naar binnen gaan, en zult gij hem nog doen stikken. Als hij spreken kon, zou hij u dat zekerlijk zelf wel zeggen.’

‘De arme Karo kan niet spreken, maar hij moet ademhalen; en als ik hem zeer doe, kan hij mij dat enkel maar zeggen door te huilen.’

‘Maar als gij naar dat huilen niet luistert, heeft hij nog een ander middel, om u te doen begrijpen, dat gij hem zeer doet, en dat hij niet hebben wil, dat gij hem zeer doet.’

‘En wat is dat dan, moeder?’

‘Hij zou naar u happen en u bijten.’

‘O neen,’ riep WILLEM, ‘Karo is zoo boos niet, dat hij mij bijten zou.’

‘Als gij voortgingt met hem zeer te doen, nadat hij u dat door zijn huilen gezegd had, zou het niet boos van hem zijn, als hij u beet; want hij heeft geen ander middel, om te maken, dat gij hem loslaat, lieve jongen.’

‘Arme Karo!’ zeide WILLEM, hem vriendelijk

op den kop slaande, ‘waarlijk, mijn hond, het was niet met opzet, dat ik u pijn heb gedaan.’

De kleine jongen had zulk een verlangen, om den tuin te zien, dat hij het dadelijk op een loopen zette, toen zijne moeder in huis ging. Karo, de hond, liep hem op een' draf achterna. Hij vond spoedig de groene heg en het hek, en riep toen om MARK. MARK, de tuinman, was er niet; maar JOZEF FLINK kwam, om het hek voor hem open te doen. Alle twee waren even blij, dat zij elkander wederzagen. ‘Hoe vaart ge? - hoe gaat het?’ zei de een tot den ander, en zij drukten elkaâr als oude vrienden de hand.

‘Hoe hebt ge het, en wat doet ge nu in den tuin?’ vroeg WILLEM.

‘Kom maar en zie,’ zei JOZEF; ‘maar Karo mag niet in den tuin komen; hij zou over de bedden loopen en die vernielen.’

‘Wat, hebt ge dan bedden in den tuin?’ riep WILLEM, vol verwondering.

‘O neen,’ zeide JOZEF lagchende, ‘niet zulke bedden, als waarop gij slaapt; maar wij hebben bedden voor de bloemen, de groenten en al wat groeit.’

‘Maar planten gaan toch niet slapen, JOZEF; want ofschoon zij leven, kunnen zij niet van de plaats komen en zich moê loopen. Bovendien hebben zij geen oogen, om te sluiten; en hoe kunnen zij dus slapen?’

JOZEF kon, terwijl WILLEM zoo sprak, zijn lagchen bijna niet inhouden. ‘O, ik hoor wel, dat gij nog geen tuinman zijt,’ zeide hij; ‘maar dat is niets; ik wist niet veel meer dan gij, toen ik hier eerst aankwam, schoon MARK mij nu al heel veel dingen geleerd heeft.’

‘Wel, vertel mij dan,’ zeide WILLEM, ‘wat soort van bedden de bloemen en planten hebben, en wat zij met die bedden doen, daar zij toch niet slapen kunnen.’

JOZEF nam hem toen mede naar een bed van versch omgespitte aarde, dat MARK tot het zaaijen van erwten had gereed gemaakt.

‘Is dat alles?’ vroeg WILLEM; ‘het is immers enkel een stuk gronds.’

‘Maar een bed van aarde, goed omgespit en geharkt, is ook al, wat de planten noodig hebben,’ zeide JOZEF.

JOZEF had een kleine bakje vol drooge erwten, die hij er een voor een uitnam en in den grond stopte.

'Waar doet gij dat voor?' vroeg WILLEM.

'Ik zaai erwten, en wanneer die zijn opgegroeid, zult gij er van op tafel krijgen. Deze erwten zullen wortels en stengels en bladen schieten.'.

'Wat, onder den grond?' riep WILLEM.

'Ja, de wortels zullen naar beneden in den grond uitschieten; maar de steel zal tot heel hoog boven den grond opgroeijen.'

'Hooger dan ik reiken kan?' vroeg WILLEM.

'O ja, en hooger dan ik reiken kan ook,' antwoordde JOZEF.

'Ik wou wel eens onder den grond kijken en haar zien groeijen,' zeide WILLEM en begon de aarde, die de erwten overdekte, met zijne handjes op te woelen.

'Dat moet gij niet doen,' riep JOZEF, 'de erwten zullen niet groeijen, als gij haar niet met rust laat. Maar kom hier en ik zal u eenige laten zien, die voorleden week in den grond zijn ge-

stoken, en nu zekerlijk al beginnen te groeijen.' Hij bragt WILLEM hierop bij een ander bed, en toonde hem eenige kleine groene puntjes, die even uit den grond opkwamen. 'Wij willen er een van uit den grond opnemen,' zeide hij; 'MARK zal er mij niet om beknorren, daar het is, om u te laten zien.'

Hij trok toen een uit, en WILLEM zag, dat er beneden eene erwt aan vastzat; en die erwt was opengeborsten en uit de opening schoten kleine, dunne worteltjes neer in den grond, en een klein steeltje groeide uit den grond op, aan den top van welk steeltje twee zeer kleine blaadjes zaten.

'En zal dit dunne steeltje hooger opgroeijen, dan gij of ik reiken kunnen, JOZEF?'

'O ja, gij zult dat eens zien, als het zomer is; er zullen eene groote menigte lange blaadjes aan den dunnen steel komen, en dan ook allerliefste bloemen.'

'Daar zullen wij dan braaf van plukken,' riep WILLEM.

'Neen, dat niet; want als wij de bloemen afplukten, zouden er ook geene erwten komen. Gij

moet de bloemen aan den steel laten, tot zij verdorren, sterven en afvallen, en zult dan een klein dun groen schilletje beginnen te zien; MARK noemt het eene peul; weet gij niet, wat eene erwtenpeul is?'

'Neen,' zeide WILLEM.

'Wel, zij heeft wel iets van een klein, lang doosje; en al de erwten zitten er binnen in. Gij zult het zelf wel zien, als het zomer is.'

'O, dan zal ik er braaf meê rammelen!' riep WILLEM. 'Doet gij dat ook niet graag: rammelen met dingen, die men in een doosje heeft, JOZEF?'

'Maar met de erwten in eene peul kunt gij niet rammelen, omdat de peul niet hard is, gelijk eene doos, maar zacht, even als een blad. bovendien zijn ook de erwten zeer zacht en zitten alle aan de peul vast.'

'Goed dan; maar laat ons nu eens wat bloemen gaan plukken.'

'Ik moet eerst het werk afdoen, dat de tuinbaas mij heeft opgegeven,' riep JOZEF, 'en dan zal ik met u gaan.'

WILLEM zag op eenigen afstand een' boom staan,

die met fraaije bloemen overdekt was; zij waren wit, met roode hartjes in het midden. Sommige van de takken hingen zoo laag neêr, dat zij onder zijn bereik waren: hij deed moeite, om er een van af te plukken, maar de tak was sterk, en hij kon hem niet loskrijgen; hij trok en trok, doch zonder dat het hem hielp. Terwijl hij hiermede bezig was, kwam zijne moeder op hem toe, met MARK, den tuinman, die uitriep: 'O, jonge heer WILLEM, wat doet gij daar? Bederft gij zoo een' mijner mooije jonge appelboomen?'

'Appelboom!' herhaalde WILLEM; 'ik weet, dat er geen enkele appel aan dien boom zit.'

'Neen, en er zal ook nooit een enkele appel aankomen,' antwoordde de tuinman, 'als gij zoo al de bloesems vernielt.'

'Maar, moeder,' zeide WILLEM, 'ik wou u graag eenige van deze lieve bloempjes gebragt hebben.'

'Het zijn zeer lieve bloemen,' sprak zij; 'maar toen gij haar afplukken wildet, wist gij niet, dat deze fraaije bloemen, of bloesems, met der tijd appels zouden worden, als gij haar stil liet groeijen.'

‘Hoe kan eene bloem een appel worden, lieve moeder?’

‘Het is niet de geheele bloem, maar een gedeelte daarvan, dat tot een' appel aangroeit. Deze fraaije witte en paarsche blaadjes verdorren en vallen af; en dan zult gij op den steel een heel klein groen appeltje zien zitten.’

‘Zooals de erwten, waarvan JOZEF mij daar straks verteld heeft?’

‘Ja, bijna even zoo,’ antwoordde zijne moeder; ‘want als de appelen eerst beginnen te groeijen, zijn zij niet grooter dan eene groene erwt.’

‘Maar zijn er dan nu geene kleine groene appeltjes aan den boom, moeder?’

‘Ik zie er geene,’ was het antwoord; ‘al de bloesems zijn nog frisch en fleurig, en die moeten verdorren en afvallen, voordat gij de appeltjes zien kunt.’

‘Van de abrikozen zijn al sommigen gezet,’ zeide MARK; ‘wilt gij ze zien, mevrouw?’

Zij volgden den tuinman, die WILLEM eenen boom wees, waarvan de takken aan latten tegen

den muur waren vastgebonden. Er zaten vele bloesems aan; doch er waren ook al veel bloesems afgevallen, die op den grond lagen uitgestrooid; en waar zij waren afgevallen, zag WILLEM eene kleine, ronde, groene vrucht.

‘O, dat zijn kleine appeltjes, moeder!’ riep hij.

‘Het zijn geen appelen,’ zeide zijne moeder; ‘maar abrikozen: eene zeer lekkere vrucht, die gij eten zult, wanneer zij rijp is.’

‘En wanneer zal dat zijn?’

‘Niet voor den zomer; gij moet haar tijd geven, om te groeijen en rijp en zoet te worden, dat zij nu nog niet zijn.’ Zij plukte nu een klein abrikoosje af en gaf het WILLEM om te proeven.

‘Ba, het is bitter; het smaakt heel leelijk,’ zeide hij.

‘Gij zult eens zien, hoe heel anders abrikozen smaken, als zij rijp zijn.’

Zij ging toen verder, om eenige viooltjes te plukken. Deze zaten zoo geheel onder hunne blaadjes verborgen, dat WILLEM de bloemen niet zag, voordat zijne moeder hem die gewezen had en verzocht, er eenige voor haar te plukken.

‘Ik zal u veel mooijer bloemen uit het gras halen,’ zeide WILLEM; ‘zie, wat een menigte maagdeliefjes, en blaauwe bloempjes en gele bloempjes!’

‘Ik houd het meest van viooltjes,’ antwoordde zijne moeder, ‘omdat zij zoo lekker ruiken. Maar gij moogt heengaan en plukken, die u het best bevallen.’

WILLEM vroeg aan MARK, of JOZEF wel met hem meê mogt gaan. De twee kleine jongens liepen nu zamen naar het land. WILLEM zamelde alle bloemen op, die hij vinden konde; maar JOZEF plukte niets dan paardebloemen; en toen hij eene groote menigte bijeen had, begon hij die zaam te voegen, en maakte er eenen bal van, daar hij de steeltjes van de bloemen allen naar den binnenkant van den bal stak, waardoor de buitenzij geheel van fraaije gele bloemen werd en er als een gele bal uitzag. WILLEM gooide dien bal in de lucht en ving hem weer op; toen rook hij er aan en zeide: ‘O, ik moet hem aan moeder laten zien; die houdt veel van bloemen, welke lekker ruiken.’ En hij toonde haar zijnen kostelijken

bal, en vertelde haar, hoe kunstig JOZEF dien voor hem gemaakt had.

'Ik weet wel zeker,' zeide hij, 'dat JOZEF liever in den tuin werkt, dan in zwarte schoorsteenen kruipt - doet gij niet, JOZEF?'

'O ja, honderdmaal liever,' antwoordde de knaap.

'En hij is een goede, gehoorzame jongen,' zeide de tuinman, 'die mij al veel dienst doet. Als ik hem aan het wieden zet, trekt hij soms wel eens de verkeerde dingen uit, daar hij het onderscheid tusschen bloemen en onkruid nog niet heel goed kent, maar met den tijd zal hij dat wel leeren.'

Op dit oogenblik kwam de koets weder voor het hek. Het speet WILLEM geducht, dat hij niet nog wat langer op Zomerlust blijven kon. Hij nam zijnen ganschen zakdoek vol bloemen en zijnen gelen bal mede in den wagen, zeide JOZEF en MARK goeden dag, en verheugde zich den geheelen weg naar huis over reeds met de pret, die hij hebben zou, als hij ANNA kon laten zien, wat hij had meêgebragt, en haar vertellen, wat hij op Zomerlust al gezien had.

t.o. 110

'En hij is een goede, gehoorzame jongen,' -

Lengen der Dagen.

Op zekeren avond was WILLEM zeer verwonderd, dat ANNA hem riep, om naar bed te gaan, nog voordat het buiten donker was.

‘Waarom wilt gij hebben, dat ik van avond zoo heel vroeg naar bed ga, ANNA?’ vroeg hij. ‘Gij weet immers wel, dat ik altijd tot half acht mag opblijven.’

‘Het heeft daar zooeven juist half acht geslagen,’ antwoordde zij.

‘O neen, ANNA, dan hebt gij u vergist; het is immers altijd donker, als ik naar bed ga.’

‘In den zomer niet, lieve jongen,’ zeide ANNA; ‘en wij zijn nu niet heel ver meer van den zomer af.’

‘Maar het was gisteren avond toch donker, toen ik naar bed ging; want gij staakt toen nog eene kaars aan, om mij uit te kleeden.’

‘De dagen worden tegenwoordig van dag tot dag langer,’ antwoordde ANNA, ‘en ik zal voortaan geen licht meer noodig hebben, om u naar bed te brengen.’

‘Als de dagen nu wezenlijk langer worden, moest ik, dunkt mij, ook wat langer mogen opblijven; het is niets prettig, bij daglicht naar bed te gaan.’

‘Dat weet ik niet, dat moet gij aan uwe moeder vragen,’ zeide ANNA.

Zijne moeder stond toe, dat WILLEM nu, daar de zomer aankwam, tot klokslag acht uur mogt opblijven; en ANNA werd dus nu nog voor een half uur weggezonden.

‘Zullen de dagen nu altijd al langer en langer worden, moeder?’ vroeg hij.

‘Niet altijd; maar tot aan het midden van den zomer; en dan zullen zij weer beginnen te korten, en korter en korter worden tot aan het midden van den winter. Heugt het u nog wel, hoe kort de dagen dezen winter waren, toen het sneeuwde en vroor? Vader en ik aten toen 's middags bij de lamp, omdat de zon was ondergegaan, voordat het onze etenstijd was.’

‘Gaat de zon dan niet altijd op denzelfden tijd onder, moeder?’

‘Neen, in den winter gaat zij zeer vroeg onder, en dan zijn de dagen ook heel kort.’

‘O ja,’ zeide WILLEM, ‘ik weet wel, dat het de zon is, die het daglicht maakt; en dat het donkere nacht is, als zij het in andere landen licht gaat maken.’

‘Nu, daar wij in het voorjaar zijn,’ ging zijne moeder voort, ‘gaat de zon later onder, dan zij in den winter deed, zoodat de dagen langer zijn; doch in den zomer gaat zij nog later onder, en dan zijn de dagen de allerlangste van al de dagen in het jaar.’

‘Dan gaat het met de zon evenals met mij, moeder,’ zeide WILLEM lagchend.

‘Hoe zoo, mijn lieve?’

‘Wel, omdat hij in den winter het allervroegst, in het voorjaar wat later, en des zomers het laatst van allen naar bed gaat. Gij weet, moeder, dat gij mij 's winters om zeven uur naar bed zendt, en in de lente om half acht, en nu, daar de zomer aankomt, laat gij mij tot acht uur opblijven.’

‘Ei, WILLEM, ik ben er regt blij om, dat gij zooveel van de zon hebt; want nu hoop ik, dat uw gezigt altijd zoo helder en vrolijk zal staan, als dat van haar.’

‘O, maar gij weet wel, dat de zon soms ook wel eens zwart kijkt, als de wolken voor haar gezigt voorbij trekken.’

‘Dan vrees ik, dat gij tusschenbeiden ook daarin naar de zon gelijkt: want als gij knorrig en verdrietig ziet, is het, alsof er eene wolk over uw gezigt heen gaat. En als gij schreit, WILLEM, waar heeft dat dan wel iets van?’

‘Ha,’ riep WILLEM lagchend, ‘dat is de wolk, die als regen neervalt; - net als de regen, want traandroppels zijn van water, evenals regendroppelen, zijn zij niet, moeder?’ en de kleine jongen begon te dansen, evenals hij gewoonlijk deed, als hij met iets nieuws bijzonder in zijn schik was.

‘Wel, WILLEM,’ zeide zijne moeder, ‘ik zag u vroeger nog nooit zoo vrolijk over het schreijen praten. Maar denk er aan, dat de zomer komt, en dat wij dan veel mooi weêr en weinig regen

te wachten hebben; onthoud, dat gij nu ook als de zon in den zomer moet zijn. Gij begrijpt toch wel, wat ik meen?' vroeg zij, hem lagchend aanziende.

'O ja, moeder, dat ik niet veel schreijen moet, meent gij vast. - Wel, nu zal ik opletten en zien, of de dagen al langer en langer worden; want voordat gij het mij gezegd hadt, dacht ik zeker, dat zij alle van dezelfde lengte waren.'

'Maar, WILLEM, hoe kondt gij dat denken, daar gij toch weet, dat wij in den winter bij lamplicht aten, omdat de zon was ondergegaan, en dat ANNA 's morgens dikwijls eene kaars moest aansteken, om bij het aankleeden te zien, daar de zon nog niet op was?'

'Ach ja, en ik weet nog wel, dat ik tegen haar zeide: Wat is het toch gek van u, ANNA, dat gij de vensterblinden niet open doet, in plaats van eene kaars op te steken!' En toen deed zij de blinden open en wees mij, dat het buiten nog geheel donker was, en dat de zon nog niet op was, om het daglicht te maken. De zon is dan toch vrij lui in den winter; want zij gaat vroeg

naar bed en staat laat op. Wat doet zij toch dien ganschen langen nacht?'

'Gij weet, dat de zon niet slaapt, WILLEM, en dat wij enkel uit gekheid zeggen, dat zij naar bed gaat. Hebt gij nog onthouden, waar zij naar toe gaat?'

'O ja, zij gaat naar andere landen, om het dáár licht te maken; maar blijft zij dien geheelen langen nacht in die andere landen?'

'Ja; maar het is geen lange nacht in de landen, waar zij dan is.'

'O neen, neen,' zeide WILLEM; 'het is er licht, al den tijd, dat de zon daar blijft; en zij is dus een langen dag in die landen en niet een langen nacht.'

'Juist,' antwoordde zijne moeder; 'in den winter, als de zon een' langen tijd van ons vandaan is, hebben wij zeer lange nachten, terwijl het land, waar zij naar toe gaat, heel lange dagen heeft.'

'Dat is niet eerlijk, mevrouw Zon,' riep WILLEM; 'gij moest even lang bij ons blijven, als gij bij die andere menschen in hun land blijft.'

‘In het voorjaar blijft zij even lang bij ons, als zij bij hen blijft; want in het midden van de lente zijn de dagen even lang, als de nachten.’

‘En hoe lang zijn zij dan, moeder?’ vroeg WILLEM.

‘Twaalf uren ieder,’ was het antwoord.

‘Maar in den winter doet de zon dan toch niet eerlijk met ons, moeder, omdat zij dan veel langer bij de zwarte negers, dan bij ons blijft.’

‘En dunkt u dan, dat de zon in den zomer eerlijk doet, als zij veel langer bij ons, dan bij hen blijft?’

‘Neen, neen, zekerlijk niet,’ riep WILLEM, ‘dat is niet mooi.... Maar ja, het is wel eerlijk,’ vervolgde hij, zich eensklaps bedenkende; ‘omdat de zwarte menschen in den winter lange dagen hebben, als wij korte hebben; zoodat het eigenlijk op hetzelfde uitkomt.’

‘En denkt gij, dat zij het winter noemen, als zij zulke lange dagen hebhen?’

‘O neen; als de dagen lang zijn, hebt gij mij gezegd, dat het zomer is.’

‘Gij ziet dus, jongenlief, dat het in hun land zomer is, als het bij ons winter is.’

‘Hoe raar!’ zeide WILLEM; ‘dan moet het in hun land winter zijn, als het hier zomer is?’

‘Zekerlijk,’ antwoordde de moeder; ‘de zon kan de dagen in de beide deelen van de wereld niet tegelijk lang maken; en daarom krijgen wij die om beurten. De eene helft van het jaar is het bij ons zomer, en de andere helft is het zomer bij de zwarte menschen.’

‘O, dan doet gij het alles heel eerlijk, mevrouw Zon,’ zeide WILLEM; ‘neem mij niet kwalijk, dat ik daar straks zei, dat gij niet eerlijk waart. - Maar, moeder,’ ging hij voort, ‘gij zegt: de wereld; wat is de wereld?’

‘De wereld,’ antwoordde zij, ‘is al de velden, en steden, en dorpen, en het land, dat gij kunt zien; en al de velden, en steden, en dorpen, en het land, dat gij niet kunt zien, zaamgenomen.’

‘Wat, Amsterdam, en onze stad, en Zomerlust, en waar HEIN 's zomers is, en het land, waar de negers wonen, alles ook meê?’

‘Ja, alles, waar maar iemand woont; en er zijn nog heel veel landen, waar menschen wonen, die gij niet kent.’

‘Maar er zijn toch meer plaatsen, daar witte menschen wonen, dan waar negers zijn, moeder, - is het niet zoo?’

‘Ja, lieve jongen; en er zijn ook vele landen, waar de menschen noch blank zijn, zooals wij, noch zwart, gelijk de negers, maar zoo wat tusschen zwart en blank in, eene soort van koperkleur, gelijk die theeketel.’

‘Wat moeten dat gekke mannen en vrouwen zijn,’ riep WILLEM, ‘die er als theeketels uitzien!’

‘Zij zouden er zekerlijk vrij gek uitzien, als zij op theeketels geleken; maar zij hebben enkel de koperkleur van den theeketel.’

‘En zijn de kleine jongens daar ook koperkleurig, moeder?’

‘Wel zeker, WILLEM,’ antwoordde zij; ‘de kinderen hebben er dezelfde kleur, als hunne vaders en moeders.’

‘Koperkleur!’ riep WILLEM uit; ‘dat is toch

grappig; ik zou die menschen toch wel eens willen zien. Kunnen wij niet naar hun land toegaan, moeder?'

'Neen, jongenlief; het is te ver hier van daan.'

'Is het dan wel zoo ver af, als het land van de negers?'

'Ja, en zelfs nog verder.'

'Maar het is toch in de wereld, moeder?'

'Wel zeker, elke plaats is in de wereld.'

'Lieve tijd! wat moet de wereld dan een geducht groot ding zijn!' riep WILLEM uit, die moeite had, zich een zoo onmetelijk groot iets voor te stellen. 'Ik heb ANNA, en HEIN ook, wel eens van de wereld hooren praten; maar wist vroeger nooit, wat zij er meê meenden.' - Na hierop een poosje te hebben nagedacht, ging hij voort: 'Hoe kan zulk eene kleine zon licht geven aan zulk eene groote plaats, als de wereld is?'

'Zij geeft aan de geheele wereld niet op éénen tijd licht, WILLEM, weet gij immers.'

'Neen,' antwoordde hij, 'maar aan de helft

tegelijk; het is licht in de eene, en donker in de andere helft.'

Terwijl WILLEM dit zei, keek hij het venster uit, om naar de zon te zien. Deze ging juist onder. 'Daar gaat zij, gaat zij, gaat zij!' riep hij. 'Kijk, moeder, daar is nog maar een klein, dun stukje van over; en nu is zij geheel en al weg. Waar is zij nu naar toegegaan, moeder? Gaat zij terstond voor de negers of eerst voor de koperkleurige menschen schijnen?'

'Zij maakt het eerst dag voor de koperkleurige menschen; later zal zij de negers beschijnen, en dan tot ons terugkomen.'

Het begon nu donker te worden; en de moeder zeide tot WILLEM, dat hij nu, daar hij toch de zon wou nadoen, naar bed moest gaan.

De kleine jongen gaf aan moeder eenen nachtkus, en liep toen op een' draf naar de kinderkamer, waar hij ANNA toeriep: 'Nu ga ik naar bed, ANNA; want de zon is ook naar bed gegaan, en als gij mij wat schielijk ontkleedt, zal ik op bed zijn, voordat de kaars nog opkomt.'

Veraf en Digtbij.

Den volgenden morgen zag WILLEM de zon met het grootste vermaak aan. Het kwam hem bijna voor, dat zij eene oude vriendin van hem was, die van eene lange reis terugkwam; en hij wenschte maar alleen, dat de zon spreken kon en hem vertellen, of zij de arme kleine negerjongens, die naar geene school konden gaan, ook gezien had; en hoe die rare koperkleurige menschen het toch maakten. Hij keek naar de zon op, maar deze scheen zoo helder, dat hij door het licht verblind werd en zijne handjes voor de oogen moest houden. Een oogenblik later trok eene dunne wolk langs de zon voorbij.

'Nu kunt gij naar haar opzien,' zeide zijne moeder. 'Hoe groot denkt gij wel, dat zij is?'

'Wel, ik weet het haast niet,' antwoordde

WILLEM, zich bedenkende, ‘mij dunkt, zij is bijna zoo groot, als een klein bord.’

‘O, zij is nog veel grooter,’ sprak zijne moeder.

‘Grooter dan een groot bord, moeder?’

‘O ja, grooter dan deze ronde tafel, grooter dan ons huis. Gij zoudt mij niet willen gelooven, WILLEM, als ik u vertelde, hoe heel, heel groot de zon is.’

‘Ja, ik zou u wel gelooven, als gij het mij in goeden ernst zeidet; maar moeder, is het heusch waar, dat gij mij niet fopt?’

‘Neen, heusch; het is volkomen ernst.’

‘Welnu, is de zon dan zoo groot als eene kerk?’

‘Ja, en nog vrij wat grooter; zij is grooter, dan de wereld.’

‘Wel geducht!’ riep WILLEM, ‘die geweldig groote wereld, waarvan gij mij gisteren verteld heb? O, moeder, dat zegt ge vast uit de grap - dat is onmogelijk.’

‘Neen,’ zeide zij; ‘het is volkomen waar, ik verzeker het u.’

‘Maar hoe lijkt zij dan toch zoo klein?’

‘Omdat zij zoo ver af is,’ antwoordde de moeder. Op dit oogenblik kwam de koets voor de deur. ‘Kom meê, WILLEM,’ ging zij voort; ‘wij zullen naar sommige dingen zien, die een eind weegs van ons af zijn, en opletten, of zij niet kleiner lijken, dan zij wezenlijk zijn.’

WILLEM was in een ommezien klaar, want het was in de maand Mei, en het weer was zoo warm en fraai, dat hij niets behoefde om te doen, en enkel zijn' kleinen stroohoed opzetten. Ook riep hij ANNA niet, om hem dien te halen; want hij was nu vier jaren oud, en zijne moeder leerde hem, dat hij voor zichzelven moest beginnen te doen, zooveel als hij maar konde, en niet ieder oogenblik ANNA roepen, om hem te helpen, zooals hij gedaan had, toen hij nog een klein kindje was.

Toen zij buiten de stad waren, reden zij eene hoogte op, en stapten toen uit de koets, om te wandelen; want de moeder merkte op, dat zij van die hoogte een goed eind verder zien konden, dan wanneer zij op den vlakken grond stonden.

‘Zie daar dat kleine witte huis, met kleine boompjes aan weerszijden, een groot eind voor ons uit,’ zeide zijne moeder, en wees hem met den vinger, naar welke zijde hij zien moest; ‘hoe groot denkt gij wel, dat het is?’

‘Het lijkt wel een poppenhuisje, moeder; maar ik geloof toch, dat het een wezenlijk huis is; want ik zie, dat alle boomen en huizen daaromtrent er zoo klein uitzien; maar,’ voegde hij er bij, ‘het moet toch een heel klein huisje zijn.’

‘Het is Zomerlust,’ zeide zijne moeder lagchende.

‘Neen, waarlijk niet! Gij spreekt toch niet in ernst, moeder? Wat! Zomerlust is immers een heel groot huis.’

‘Dat is het ook, lieve jongen; en het lijkt nu maar alleen zoo klein, omdat het heel ver af is.’

Zij wandelden nu langzaam de hoogte af naar een dorp, dat een weinig verder lag, en de koets volgde. Toen zij in de laagte gekomen waren, bleef WILLEM stilstaan en keek achterom. Zijne moeder wees hem toen een' mensch, die van de

hoogte afkwam, en vroeg hem, wat dat voor iemand was.

‘Een kleine jongen, moeder,’ zeide WILLEM.

‘Hij zal spoedig hier bij ons zijn,’ antwoordde zijne moeder, ‘en dan zullen wij zien, of het een kleine jongen is of niet.’

‘O, maar ik kan zijn hoed zien, en zijn buisje, en zijne beenen; ik geloof zeker, dat het een kleine jongen is.’

Zijne moeder antwoordde hier niets op; maar glimlachte, alsof zij zeggen wou, dat hij zich wel vergissen kon. Zij kwamen toen juist voorbij een' koperslagerswinkel in het dorp.

‘Zie, moeder,’ zeide WILLEM, ‘wat een geducht groote weerhaan daar voor de deur van het huis staat.’

‘Als hij bovenop den top van een huis stond, zoudt gij niet zeggen, dat hij zoo geducht groot was, omdat hij dan verder af zoude zijn. Zie ginder den weerhaan op den toren eens.’

‘O, moeder, dat is maar een heel kleintje.’

Zijne moeder vroeg toen den koperslager, die

voor de deur van zijnen winkel stond, welke van de twee weerhanen de grootste was.

‘O, die op den kerktoren, mevrouw,’ antwoordde hij, ‘dat scheelt veel. Deze hier is voor den schoorsteen van een huis gemaakt, en is daarom maar zeer klein.’

‘Maar het lijkt toch net alsof hij evenals een groote is,’ zeide WILLEM.

‘Ja, de dingen lijken soms wel eens anders, dan zij wezenlijk zijn, jonge heer.’

‘Maar,’ zeide WILLEM, ‘er is geen haan op dezen weerhaan, en op dien van de kerk ook niet.’

‘Neen, jonge heer,’ antwoordde de man; ‘de hanen zijn thans weinig meer in gebruik; wij maken tegenwoordig andere figuren, die er fraaijer uitzien en even goed aanwijzen, uit welken hoek de wind komt, als een haan, en soms nog beter.’

‘Maar noemt gij die dan toch nog weerhanen?’ vroeg WILLEM.

‘Och ja, omdat die naam eens in gebruik is; of windwijzers, dat nu beter naam voor hen is.’

WILLEM trok zijne moeder nu bij hare japon

en zeide: ‘Zie, moeder, den kleinen jongen, die van de hoogte afkwam; nu hij digt bij ons is, is hij een groot man geworden.’

‘Denkt gij dan, dat hij van een' jongen tot een' man is opgegroeid, terwijl hij van de hoogte naar beneden wandelde?’ vroeg zij lagchende.

‘Neen, moeder; maar het is toch zeer raar, dat hij zoo klein leek, toen hij nog ver af was.’

‘Volstrekt niet raar, WILLEM; want gij ziet, dat het met elk ander ding ook zoo gaat. De weerhaan of windwijzer lijkt klein op de spits van den toren; Zomerlust lijkt klein; de boomen lijken wel kleine struiken, en ieder ding lijkt klein op een' afstand.’

‘O, en de zon, moeder, wij vergaten de zon; is die verder af dan Zomerlust?’

‘Ja, WILLEM, veel, veel verder af.’

‘Waarlijk,’ zei WILLEM, een poosje nadenkende, ‘dat moet wel zoo zijn; want gij zegt, dat zij grooter is, dan de groote wereld, zoodat de zon wel heel, heel ver af moet zijn, om zoo klein te lijken.’

‘Zij is zoo ver af,’ antwoordde de moeder,

‘dat ik maar niet beproeven zal, u te zeggen, hoever, daar gij dat toch niet verstaan zoudt.’

‘Maar vertel mij dan toch moeder, hoe het komt, dat de zon, en de man, en Zomerlust zoo klein lijken, als zij ver af zijn.’

‘En ieder ander ding, moogt gij wel zeggen, lieve jongen, want zij lijken allen klein op eenen afstand; en hoe verder zij af zijn, zoo veel te kleiner schijnen zij ook. Als gij van uwe oogen gebruik maakt, om op te merken, zoo wel als om te zien, zult gij dat wel spoedig weten.’

‘Maar hoe komt dat, moeder? Hoe komt dat?’ riep WILLEM, een weinig ongeduldig.

‘Beste jongen, gij moet nog eenig geduld hebben, vóór ik u dat kan uitleggen, want het is zoo moeijelijk, dat ik niet geloof, dat gij er iets van begrijpen voordat gij - laat mij eens zien - twaalf jaar oud zijt, dunkt mij,’ zeide zij lagchende. ‘Denkt gij, dat uw geduld het zoo lang uit zal houden?’

WILLEM kon niet lagchen, daar het hem speet, dat zijne moeder het hem nu al niet vertellen wilde; maar hij viel haar daarom toch niet lastig,

omdat hij wel wist, dat zij zich nooit zou laten overhalen, om hem iets te vertellen, dat voor hem te moeijelijk te begrijpen was. Maar twaalf jaar oud: wel, dat was te erg! hij zou het alles voor dien tijd vergeten zijn. Hij wachtte echter niet tot hij twaalf jaren oud was, om alles te vergeten; want den volgenden dag hield hij zich reeds met iets anders bezig, en dacht er bijna niet meer aan, dat verafgelegene dingen kleiner schijnen, dan zij wezenlijk zijn.